

SoftwareBus

hcc!CompUsers
systemen en applicaties

In dit nummer:
voorjaarsPCopruijing
Jaarvergadering
Met HCC naar CeBIT
Sprakherkenning
Back to the Future
Foto's bewerken met PSP

hcc!CompUsers
systemen en applicaties

2009 **2**

Officieel orgaan van **hcc!CompUsers** interessegroep

Inhoud

- 1 Voorplaat
- 2 Inhoudsopgave
- 2 Bij de voorplaat
- 2 Van de redactie
- 3 Programma CompUsersdag 25-4l
- 3 Schema lezingen en workshops
- 4 Samenvatting Jaarverslag DOSgg 2008
- 5 Gezocht: jij !!!
- 5 Uitnodiging voor ALV en Agenda
- 6 VoorjaarsPCopruiming
- 8 Registry opruimen
- 10 Autostarts en services
- 12 Harddisk opruimen
- 14 Linux opschonen?
- 16 Programma's deïnstalleren
- 18 Defragmenteren harddisk
- 19 MolP
- 19 Tip van Kees: Bestanden sorteren
- 20 Commentaar Ruud Uphoff
- 21 CeBIT 2009
- 23 SSL-certificaat HCC is niet vals
- 24 Foto's bewerken met PSP
- 25 De hoofdletter twee
- 26 Back to the Future
- 28 Chinese Call Center
- 29 Natuurlijke spraakherkenning
- 30 Advertentie HUB
- 31 Colofon
- 31 GigaHits 2009-02
- 32 Vraagbaken
- 32 Remote hulp

Bij de voorplaat

Het hoofdthema van deze SoftwareBus is de

voorjaarsPCschoonmaak

De voorplaat die deze SoftwareBus siert, symboliseert de noodzaak voor het regelmatig opruimen van vooral Windows systemen.

Van de redactie

Alweer een ander gezicht. Dit nummer - het zal u al opgevallen zijn - toont de nieuwe opmaak van de *SoftwareBus*. De veranderingen zijn snel gegaan: eerst naar kleur (bij een nieuwe drukker) vanaf nr. 5 van vorig jaar. Toen naar het A4-formaat in het eerste nummer van dit jaar en nu in een nieuwe vormgeving, opgemaakt in Scribus door enkele enthousiaste CompUsers.

Het betekent tevens een afscheid van ondergetekende; na zo'n 22 jaar *SoftwareBus*-redacteurschap, waarvan de laatste 4 jaar ook met de verantwoordelijkheid voor de layout, heb ik het blad overgedragen aan 'nieuwe' mensen. Het thema van dit nummer maakt het al duidelijk: *Voorjaars schoonmaak*. Misschien komt u in de toekomst nog eens een artikelje van mij tegen, maar de nieuwe (thematische en planmatige) opzet lijkt een goede vulling van het blad te waarborgen.

Over schoonmaak gesproken. Internet wordt steeds meer een vergaarbak van onoverzichtelijke en twijfelachtige 'content'; daar hoef je niet zo content mee te zijn, want tekenen van verstopping en 'filevorming' (file ook al niet in het Engels) dienen zich aan. Internet 2.0 lijkt nog niet gemakkelijk door te breken.

In China zijn honderdduizenden betaalde 'vrijwilligers' en andere klerken dag en nacht bezig het web naar de hand van de machthebbers te zetten. Niet alleen wordt de toegang tot het regime onwelgevallige sites geblokkeerd, ook proberen vele miljoenen geregisseerde reacties en postings op sociale websites en media-sites de standpunten van de Partij (over Tibet, de Falun Gong, Taiwan, internationale politiek enz.) over te dragen. En, wat nog erger is, ook lopen machtige projecten als Wikipedia hier gevaar.

Het web als bijverdienste heeft de twijfelachtige reputatie dat het vooral ongrijpbaar is. Krampachtige pogingen er greep op te krijgen resulteren in grootschalige 'Stasi'-praktijken, rechtszaken en andere meer of minder dubieuze middelen. Nu al is het web vergeven van de (commerciële) spam - ook als bijverdienste opgezet, en het einde is niet in zicht. De toevloed aan breedbandige datastromen vanuit en naar de privégebruiker is niet te stuiten, behalve in totalitaire staten misschien een tijdje. En van zelfregulering valt in een verdeelde wereld niet veel te verwachten. Zullen IPv6 en Web 2.0 het doeltreffende antwoord zijn? Te vrezen valt van niet. Het gaat om meer dan techniek.

We mogen hoop blijven putten uit het ongekend 'democratische' (of 'anarchistische'?) karakter van internet. Als dat stand kan houden ...

Maar in ieder geval kunnen wij op onze eigen systemen een héél klein - maar voor ons belangrijk - steentje bijdragen aan de strijd tegen de vervuiling. En dus eindig ik met het toepasselijke motto: *Opgeruimd staat netjes!*

Kees van der Vlies

● CompUsersdag 25 april in De Bilt ●

hcc!CompUsers organiseert op 25 april een bijeenkomst voor leden en introducés. De bijeenkomst begint om 10 uur en duurt tot 16 uur. De locatie is het HF Witte Centrum, Henri Dunantplein 4, 3731 CL De Bilt. Zie www.hfwitte.nl voor een routebeschrijving en bereikbaarheid per openbaar vervoer.

Programma

De gehele dag is er een gevarieerd aanbod van activiteiten, informatie en kennisoverdracht. Dit vindt plaats in diverse zalen: de grote zaal (Colenberghzaal 1), de Over de Veghtzaal (lezingen) en de Jagtkamer Workshops). In de Colenberghzaal 2 vinden jaarvergaderingen plaats van een aantal interessegroepen, ook van CompUsers (12.15 uur). En vergeet niet de foyer, de ontmoetingsplaats voor bezoekers die bij een kopje koffie kunnen bijpraten over hun computerhobby.

Het programma kan door onvoorziene omstandigheden aangepast worden. Het zou jammer zijn als je een verre reis maakt voor die ene lezing of workshop, die misschien op een andere tijd of helemaal niet wordt gegeven. Kijk daarom altijd op www.CompUsers.nl voor het laatste programma-overzicht.

Grote zaal

Een belangrijke activiteit is deze keer de voorjaarsPCopruiming-inloop (zie ook pagina 7). Verder zijn er de hele dag in de grote zaal demo's en presentaties van de CompUsers-Platforms Windows, Linux, Muziek, VoIP (internetbellen), DigiFoto en WebOntwerp. Bij de Infostand kun je allerlei informatie vragen, je aanmelden als CompUsers-lid of als abonnee op SoftwareBus/GigaHits, en de CompUsers softwarediscs tegen lagere prijzen aanschaffen dan op www.CompUsers.nl/eShop.

VraagBaak

De CompUsers VraagBaak zal ook aanwezig zijn. Naast de contacten per internet en per telefoon kun je hier persoonlijk advies krijgen. Je mag zelfs je pc meenemen, want wellicht kunnen de problemen ter plekke opgelost worden. En vergeet niet de voorjaarsPCopruiming-inloop. De VraagBaak vind je in de grote zaal. Schroom niet om ze aan te spreken. Vraag bij de Infobalie wie je het beste kunt benaderen.

Algemene Leden Vergadering

hcc!CompUsers is een interessegroep van de HCC. Om 12.15 uur vindt de jaarlijkse ledenvergadering plaats in de Colenberghzaal 2 (dus naast de grote zaal). Uiteraard is deze bedoeld voor de leden, maar belangstellenden kunnen, in overleg met de voorzitter, ook de vergadering bijwonen.

Lezingen

Een hoogtepunt zijn altijd de lezingen. We proberen het aanbod zo gevarieerd mogelijk te maken, zodat er wat bij is zowel voor beginners als voor gevorderden. De volgende lezingen worden gepresenteerd in de Over de Veghtzaal:

- 10:00 Hulp voor Ubuntu (Nicolaas Kraft van Ermel)
- 11:00 Waarom comprimeren (Rein de Jong)
- 14:00 Opschonen PC (Henk van Andel)
- 15:00 Fonera (John v/d Laak)

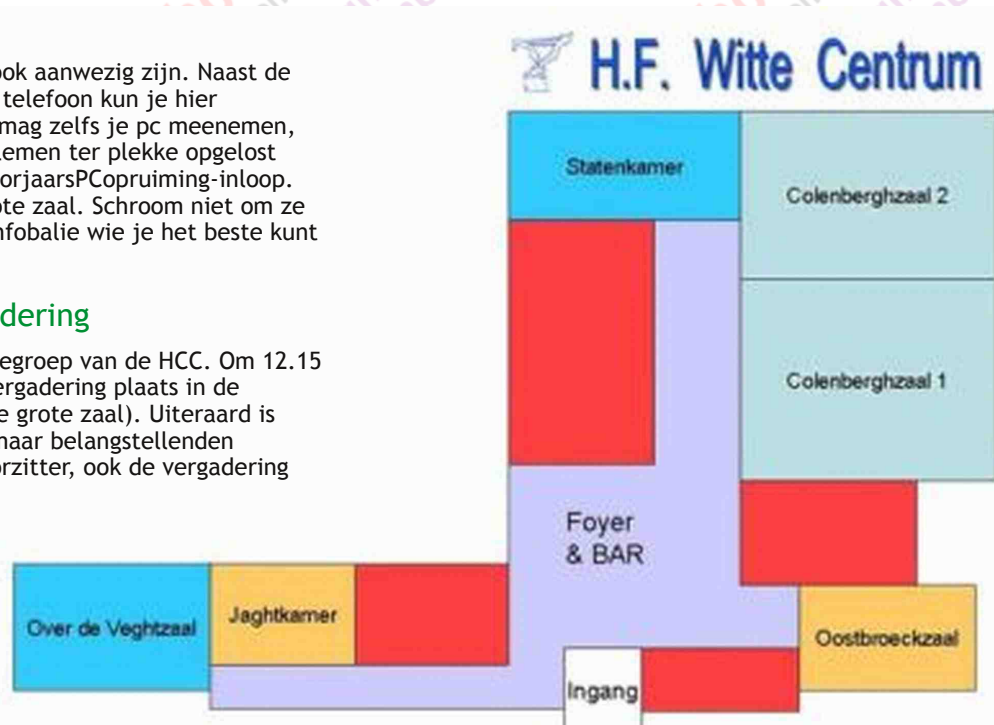
Lezingen zijn vrij toegankelijk zolang er plaats is in de zaal.

Workshops

Het programma voor de Workshops is als volgt:

- 10:00 Irfanview (Rinus Alberti)
- 11:00 Computerschoonmaak (Henk van Andel)
- 14:00 Writer tekstverwerker (Cees Otte)
- 15:00 Writer Tekstverwerker (Cees Otte)

Tijdens de Workshops krijgt iedere deelnemer de beschikking over een notebook. Het aantal beschikbare plaatsen is beperkt. Voorkom teleurstelling door tijdig te reserveren, zie www.CompUsers.nl.

● Jaarverslag DOSgg 2008 en plannen ●

Rob de Waal Malefijt

De volledige versie van het Jaarverslag 2008 staat op GigaHits 2009-02 als PDF; lees het rustig door. Bovendien is het te downloaden van www.CompUsers.nl (onder Ledenkatern; aanmelden als lid!), inclusief de financiële stukken. Voor hen die de ALV op 25 april in De Bilt bezoeken, zijn er gedrukte exemplaren zolang voorradig. Maar eigenlijk hopen we dat die overbodig zijn, en dat ieder deelnemer aan de vergadering die thuis al bestudeerd heeft.

Op die 22 pagina's staan de agenda voor 25 april, de notulen van de ALV van 19 april 2008 en van de bijzondere algemene ledenvergadering van 1 november 2008 (i.v.m. naamswijziging). Verder het jaarverslag 2008 van de activiteiten, en de plannen voor 2009 voor het meerjarenbeleidsplan.

Het totale verslag inkrimpen tot één pagina kan natuurlijk niet. Daarom beperk ik me hier tot de 'highlights'. De notulen worden niet samengevat, wel het jaarverslag en de plannen voor 2009.

Jaarverslag 2008

In 2008 heeft de DOSgg weer vele activiteiten ontplooid. Een vaste groep medewerkers heeft zich op vele fronten voor de vereniging ingezet, en het bestuur spreekt zijn erkentelijkheid daarvoor uit. De HCC begon langzaam aan wat te stabiliseren, maar had nog veel last van 'oud zeer'. De nieuwe bestuurder/directeur Petra Claessen trad per 1 maart 2008 aan en de interim-manager Dirk van Kappen vertrok. De HCC slaagde erin een heel interessant aanbod van magazines aan te bieden, 'gedragen' door de uitgevers F&L en HUB. Ook de SoftwareBus van de DOSgg werd in het HCC-bladenpakket opgenomen. Per 1 oktober scheidden de wegen van IDG en de HCC zich, met nog een aantal onopgeloste disputen.

Het ledenbestand van de HCC bleef redelijk stabiel; maar eind 2008 vertrokken er circa 30.000 leden. Zij wilden kennelijk wel een blad van IDG, maar niet voor € 24,75/jaar HCC-lid blijven. Het ledenverlies was belangrijk kleiner dan verwacht, maar kan toenemen als blijkt dat veel leden de contributie niet betalen.

Het ledenverlies bij de DOSgg ging door. De HCC deed al jaren niet meer aan promotie van groeperingen. De nieuwe directeur heeft gezegd het HCC-beleid vooral op de groeperingen te willen afstemmen.

De HCC-dagen gingen door met als nieuwe (hoofd)titel Hét Multimedia Event. De HCC had eerst slechts 300 m2, maar daar kwam 1000m2 bij. Met de nodige

organisatorische en budgettaire hinderen kwam de HCC toch heel goed uit de bus. De DOSgg huurde zelf 300 m2 extra naast de HCC-stand en had een geslaagde beurs.

Bij de DOSgg ging het in 2008 goed. Er ging een nieuwe op CMS (Drupal) gebaseerde website in de lucht en de SoftwareBus ging over op full colour. Er wordt nog gewerkt aan verdere verbeteringen, vooral voor de interne organisatie van de DOSgg.

De DOSgg begon in 2008 met het publiceren van artikelen in twee magazines van F&L en HUB. Nu de binding met IDG weg was, kon dit al langer levende idee weer opgepakt en tot uitvoering gebracht worden, zonder gevaar voor het nieuw te vormen bladenpakket van HCC voor leden.

Een belangrijke gebeurtenis was de naamswijziging van DOSgg naar CompUsers. Mede dankzij een initiatief en de steun van de directeur van HCC was dit mogelijk. De nieuwe naam is op 31 december 2008 door een statutenwijziging geformaliseerd.

Verder gaat het jaarverslag in detail in op de bijeenkomsten, de diverse DOSgg Platforms, de VraagBaak, DiscWare, eShop, eMailings, SoftwareBus en WebTeam.

Activiteiten 2009

De eerste activiteiten voor het jaar 2009 hebben reeds plaats gevonden. Onder onze nieuwe naam CompUsers is er in februari een gebruikersdag gehouden; daarop werd met enige feestelijkheden de nieuwe naam gevierd. Op de website stond inmiddels ons nieuwe logo en was de oude naam vervangen door de nieuwe. De nieuwe activiteiten in de planning kunnen alleen succesvol zijn met voldoende steun van leden die eraan willen meewerken.

CompUsers gaat ervan uit dat de groeperingen en interessegroepen in de HCC weer een prominente rol krijgen. HCC ziet in dat de 'exploitatie van het merk 'HCC' uitzichtloos is en gaat minder geld steken in 'marketing' en méér in on-

dersteuning van verenigingsactiviteiten en groeperingen. CompUsers zal in deze ontwikkeling zo goed mogelijk participeren. Intern zal de aandacht gericht worden op versterking van de organisatie met meer vrijwilligers, om minder afhankelijk te zijn van te kleine groepen of enkelingen, en meer aandacht voor service aan de leden thuis te bieden.

Vervolgens worden de plannen voor 2009 uiteengezet. Voor een belangrijk deel komt dat neer op voortzetting van het beleid zoals in 2008. Op een aantal punten worden verbeteringen en versterkingen voorgesteld. Ook komt een aantal nieuwe activiteiten aan bod.

Doelgroep en leden

De teruggang in ledental kan in de nabije toekomst afremmen en misschien zelfs omslaan in een toename. Het aan de weg timmeren van CompUsers in een aantal computermagazines (met twee pagina's per uitgave) en de extra aandacht door de HCC voor groeperingen kan nieuwe leden trekken. De wat verouderde naam DOSgg is nu vervangen door de moderne naam CompUsers, hetgeen hopelijk ook een positief effect heeft. Dit geldt ook voor de vernieuwing van de website, de eShop, verbeteringen SoftwareBus en het versterken van de VraagBaak.

Aanbod CompUsers

Het aanbod via internet is al verbeterd, maar hier moet nog meer gebeuren. De SoftwareBus heeft een aantal verbeteringen ondergaan (full colour, A4) en er zal nog gewerkt worden aan verbetering van de redactionele inhoud en vormgeving. De Platforms behoeven duidelijk meer aandacht. Voor DiscWare worden verbeteringen voorbereid. De drie bijeenkomsten in De Bilt hebben een redelijke belangstelling.

Plan 2008-2010

De belangrijkste activiteiten en plannen werden afgezet t.o.v. het Meerjarenplan 2008-2010. Op een aantal terreinen zijn we goed op weg, maar voor 2009 en 2010 blijft er ook nog het nodige over.

Gezocht: jij !!

ALV CompUsers (v/h DOSgg)

Op 25 april 2009 vindt de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) van de CompUsers plaats tijdens de CompUsers gebruikersdag die gehouden wordt in het "HF Witte congrescentrum" te De Bilt. Aanvang van de vergadering is om 12.15 uur en eindigt omstreeks 13.30 uur. Het bestuur van de CompUsers nodigt de leden uit om deze vergadering bij te wonen. Tevens bestaat er de mogelijkheid om voorstellen in te dienen voor kandidaat- bestuursleden bij het secretariaat van CompUsers.

CompUsers is gebaseerd op het principe 'voor en door computergebruikers'. Gelukkig hebben we veel vrijwilligers, maar van tijd tot tijd hebben we toch weer mensen erbij nodig.

Niet altijd aan bollebozen, cracks, nerds. Ook die zijn nodig en welkom. Maar ook 'gewone mensen' die wat kunnen organiseren of die in gewone taal het beter kunnen uitleggen aan beginners.

Het is altijd leuk om je talenten in te zetten voor anderen. Dat kan intensief, maar dat hoeft niet altijd. Veel 'baantjes' vergen niet zo veel tijd en je kunt heel veel vanuit de thuisbasis.

Het beste is om een e-mail te sturen aan:
Voorz@CompUsers.nl.

Vacatures Internet

Juist op dit terrein kun je als vrijwilliger je hobby beoefenen. Dus .... we verwachten graag degenen die op dit terrein wat kunnen en willen.

- Coördinator -

Het gaat om onder meer: de CompUsers-website, het Forum, e-mail, nieuwsgroepen, Kennisbank, eShop. En de onderlinge samenhang. Dat vergt een goede coördinator. Organisatietalent is misschien belangrijker dan technische kennis van internet of computers.

- Beheer website (Drupal) -

De CompUsers website werkt onder het Drupal CMS (Content Management System). Heb jij ervaring met Drupal of een soortgelijk systeem? Interesse om eraan mee te werken? Stuur dan een berichtje aan:
Secretariaat@CompUsers.nl.

Vacatures Platforms

Momenteel heeft CompUsers actieve Platforms voor Windows, Linux, DigiFoto, Muziek, WebOntwerp en VolP.

Op een aantal Platforms is plaats voor extra kaderleden. Vooral de Platforms voor Windows en DigiVideo hebben dringend versterking nodig.

Misschien heb je een goed idee of thema voor een nieuw Platform? Ook daar praten we graag over; bij voldoende bemensing is dat zeker mogelijk.
Inlichtingen: Secretariaat@CompUsers.nl.

Voorlopige agenda

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Vaststellen verslag ALV van 19 april 2008
4. Vaststellen verslag extra ALV 1 november 2008
5. Ingekomen stukken
6. Mededelingen
7. Jaarverslag 2008
8. Financieel jaarverslag 2008
9. Verslag kascommissie en decharge bestuur
10. Benoeming kascommissie
11. Vaststelling begroting 2009
12. Vaststelling contributie 2010
13. Activiteiten 2009, stand meerjarenbeleidsplan
14. Landelijke HCC en de Ledenraad
15. (Her)benoeming bestuursleden
  - Aftredend en niet herkiesbaar:
    - Florus Vogelaar
    - Kees van der Vlies
 (het bestuur zal nieuwe kandidaten voorstellen)
  - Aftredend en herkiesbaar:
    - Christ van Hezik
16. Rondvraag
17. Sluiting

De bij deze vergadering behorende stukken zijn op onze website www.CompUsers.nl ter download beschikbaar (zie "Ledenkatern", identificatie als CompUsers-lid nodig). Zij staan ook op de GigaHits bij deze SoftwareBus (m.u.v. financieel jaarverslag dat bij sluiting redactie nog in bewerking was).

De bij deze agenda behorende stukken zijn ook op 25 april in De Bilt (beperkt) beschikbaar.

● voorjaarsPCopruiming ●

Henk van Andel

Je hebt de hele winter lekker zitten computeren. Je systeem is zo traag geworden als een slak op een teerton. Want Windows is net een mens, het verzamelt al doende een hoop ballast. Rommel die je nooit gebruikt, maar die wel in de weg staat of die je vaak nutteloos in handen krijgt.

Daar ga je, samen met CompUsers, wat aan doen. De voorjaarsPCopruiming begint in april. Je 'registry' wordt ont-kalkt, de harde schijf uitgemest en gedefragmenteerd, de ballast in de 'autostart' kiepen we over boord, de schoorsteen wordt geveegd en de 'windows' worden gezeemd.

Veel computergebruikers weten niet hoe. Of ze zijn bang te veel op te ruimen. Vooral als de legendarische 'registry' van Windows aan bod komt, paren bij velen de zweetdruppeltjes op het voorhoofd. Eén regeltje te veel weg halen, zelfs één lettertje veranderen, kan Windows om zeep helpen.

Ondersteuning in SoftwareBus

CompUsers gaat je daarbij helpen. In deze SoftwareBus 2009-02 vind je artikelen die je bij de hand nemen. Op de bijbehorende GigaHits staan de nodige programma's (zie + voorjaarsPCopruiming). Waarbij we uiteraard uitgaan van open source en freeware programma's. Want die zijn er genoeg en ze zijn goed. Ze zullen ook vanaf de site van CompUsers gedownload kunnen worden, want niet iedereen heeft een SoftwareBus/GigaHits-abonnement.

Ook de artikelen en handleidingen zullen voor iedereen op de site beschikbaar zijn. Hoe meer mensen geholpen worden, hoe beter!

Ook de VraagBaak doet mee

De CompUsers VraagBaak zal in de periode 15 tot 30 april, speciaal voor de voorjaarsPCopruiming, ondersteuning geven. Per e-mail, in het forum CompUsers.nl, via de kennisbank (kb.CompUsers.nl) maar ook per telefoon (0317-707 425 en 426).

En natuurlijk kan de VraagBaak ook per internet de besturing van je pc overnemen en je op afstand helpen.

Ook op bijeenkomst 25 april

Op 25 april tijdens de CompUsers-dag in De Bilt zal een lezing en een Workshop 'voorjaarsPCopruiming' worden georganiseerd. Daar kun je 'hands-on' ervaring opdoen. Als je het jezelf niet toevertrouwt, dan mag je gerust je pc of notebook meenemen. Want op 25 april is in de grote zaal een 'voorjaarsPC-schoonmaak-inloop'. Je notebook of pc krijgt dan onder begeleiding van de VraagBaak een schoonmaakbeurt.

Is die opruiming nodig?

Windows is snel na een frisse installatie. Maar daarna verzamelt het steeds meer ballast die het systeem vertraagt. Vooral het opstarten wordt langzamer. Windows XP moet normaliter kunnen starten in ca. 30 seconden. Windows Vista mag er 45 seconden over doen. Maar ook de uitvoering van programma's kan aanmerkelijk vertraagen.

Natuurlijk is de opruiming niet nodig als je altijd netjes omgaat met je systeem en frequent de boel opschoopt. Bijvoorbeeld door programma's die je wilt testen in een virtuele pc te installeren, of gewoon in je pc, maar daarna alles weer terug zet naar 'af' door een schone image van je systeem terug te plaatsen. Dan ben je ook weer van een hoop rommel af, zoals tijdelijke bestanden. Het systeem blijft dan even fris als vlak na de installatie van Windows.

Er zijn heel nette pc-gebruikers die zo werken. Maar het gros van de hobbyisten doet dat echt niet. Daarom denk ik dat heel veel mensen baat zullen hebben bij de 'voorjaarsPCschoonmaak'. En nog meer als ze dit soort acties met enige regelmaat herhalen.

Er is veel voor te zeggen om de strategie van 'schoon werken' te volgen. Dan weet je zeker dat je Windows systeem weer helemaal fris is en net zo snel als vlak na de installatie van Windows. Met de beste opruim-tools zal dat nooit gaan lukken, want die laten altijd wel wat rommel achter.

25 april: voorjaarsPCopruiming-inloop

CompUsers besteedt in de maand april veel aandacht aan de voorjaarsPCopruiming. Artikelen in de SoftwareBus, software op de GigaHits en op de CompUsers-homepage, een lezing en een Workshop op 25 april.

Maar jouw probleem komt misschien niet helemaal uit de verf? Of je vindt het toch te gewaagd om de koe eens flink bij de horens te vatten en je registry uit te mesten?

Geen nood, je mag je pc meenemen op 25 april naar de voorjaarsPCopruiming-inloop in de grote zaal. Daar zullen deskundige Vraag-Baakmedewerkers je behulpzaam zijn.

Wat risico voor de eigenaar van de pc aan dit soort opruimingsacties is onontkoombaar. CompUsers raadt dringend om eerst belangrijke gegevens op een veilige plaats op te slaan.

Hoe pakken we de opruiming aan?

Om de opruiming zo goed mogelijk te doen, zonder ingewikkelde handelingen en met zo min mogelijk risico op het verstoren van je systeem, presenteren we een aantal programma's die in hierna volgende artikelen aan bod komen. Elk van deze programma's verzorgt een deel van de opruiming.

De volgende onderwerpen komen hierna achtereenvolgens aan bod:

- Registry opruimen
- Autostarts en services
- Harddisk opruimen
- Linux opschonen?
- Programma's deïnstalleren
- Defragmenteren harddisk

Het doel van deze schoonmaak is: je pc sneller te maken en onnodig in beslag genomen opslagruimte weer vrij te maken.

Zijn die programma's nuttig?

Er zijn nogal wat programma's te koop die weinig of niets doen en toch een heleboel geld kosten. Pas dus op. De hier gepresenteerde programma's hebben een goede reputatie en zijn bovendien gratis.

Let goed op de snelheid van je systeem vóór en ná de schoonmaak. Van belang

zijn bijvoorbeeld:

- tijd voor opstarten (booten) van Windows
- vrijgemaakte harddiskruimte
- snelheid van opstarten en uitvoeren van belangrijke programma's

Als je systeem vervuild was en je de opruiming goed hebt uitgevoerd, zul je een aanmerkelijk verschil moeten merken.

We stellen voor dat je vooraf de snelheid van je systeem meet (met bijvoorbeeld een stopwatch erbij) en de nodige gegevens opschrijft. Of nog liever met de methodes die in de box op deze pagina voor Windows XP en Vista worden voorgesteld. Doe dat ook na de opruiming en vergelijk deze gegevens.

Zijn die programma's nodig?

Voor een aantal opruimfuncties heeft Windows prima middelen aan boord. Het gebruik van de hier voorgestelde programma's kan dan nog wel voordelen hebben, omdat ze verder gaan dan de Windows-middelen of gemakkelijker zijn in het gebruik.

Ruud Uphoff schreef recent in de SoftwareBus over bestanden opruimen en defragmenteren van de harddisk. Hij is een voorstander van het gebruik van Windows-middelen waar mogelijk en stelt dat de snelheidswinst verwaarloosbaar of klein is. Waar dan wel bijgezegd moet worden, dat hij in een vrij steriele omgeving werkt door vaak een schone disc image terug te plaatsen op zijn systeem. Een prima strategie, maar die wordt slechts door weinigen toegepast. De dagelijkse praktijk leert dat de meesten een heleboel 'rommel' op hun pc verzamelen en dan constateren dat die hetzij te langzaam is geworden, hetzij de harddisk te vol raakt, of een combinatie hiervan.

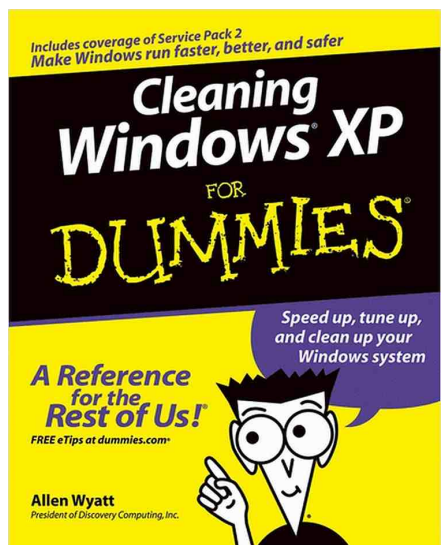
Meten is weten.....

Hoe meet je nu de starttijd van je (Windows) pc? Dat kan redelijk goed met een stopwatch of horloge, als je maar zorgt dat je dezelfde begin- en eindmomenten kiest. Als je de uitkomsten onderling wilt vergelijken, is dit goed genoeg. Anders moeten we eerst een boom opzetten over wat er wel en niet bij hoort. Microsoft zal vast niet de tijd voor de BIOS meetellen, maar jij zal geneigd zijn dat wel te doen.

Er zijn ook enkele programma's voor.

Voor Windows XP is 'boottimer.exe' een goede. Zet dit op je desktop, klik erop en na opstarten geeft het de opstarttijd.

Windows Vista kan de opstarttijd zelf meten. In Start/Zoekopdracht starten éventvwr' starten, dan nog een aantal handelingen. Wat ingewikkeld, maar op GigaHits 2009-02 staan de verdere details.

Registry opruimen

Henk van Andel

Windows slaat een aantal gegevens op in de 'registry'. Het gaat om de instellingen en opties van Windows, gegevens en instellingen van de hardware en de geïnstalleerde toepassingen.

De 'registry' is een database van een aantal bestanden, met een vrij complexe structuur.

Niet-ingewijden kunnen er beter met hun vingers vanaf blijven. Maar met de hier beschreven programma's zijn verbeteringen zo veilig mogelijk

Registry cleaners

Er zijn veel 'registry cleaners' die tot doel hebben overbodige gegevens te verwijderen, fouten te corrigeren en de database te defragmenteren. Ja, ook dat laatste is een punt van overweging. De registry neemt vaak tientallen Megabytes in beslag. Alhoewel er uitstekende 'registry editors' bestaan (die ik ten sterkste ontraad, tenzij je jezelf een expert vindt), moge duidelijk zijn dat handmatig uitmesten een onbegonnen zaak is.

De 'registry' wordt door Windows ingelezen in het RAM-geheugen. Hoe compacter de registry, hoe sneller dit inlezen gaat en hoe minder 'kostbaar' RAM-geheugen in beslag genomen wordt. Registry cleaners ontlenen hieraan hun nut, volgens de 'gelovigen'.

Zin of onzin?

Onder experts bestaat nogal wat verschil van inzicht over het nut van registry cleaners. Niemand ontkent dat het opstarten versneld kan worden door de registry op te schonen, maar sommige experts stellen dat het voordeel marginaal is, terwijl anderen van mening zijn dat er wel degelijk significante voordelen zijn te behalen.

Een voorbeeld van de verwarring. Het toonaangevende Duitse blad PCWelt schreef in het decembernummer 2008 (pag. 34/35) dat de registry door Microsoft tot groeien is veroordeeld, wat de systeemstart vertraagt. Het raadt aan om CCleaner toe te passen en vervolgens de registry te verkleinen met Ntregopt. Hetzelfde blad noemde het uitmesten en defragmenteren van de registry in het april 2009 nummer (pag. 34) een 'legende'.

Het zal allemaal wel sterk afhangen van de situatie. Als het slechts om een 'te grote' registry gaat, och, dat is veelal snel ingelezen en RAM-geheugen hebben velen ook ruim voldoende. Een paar ongebruikte regels hierin kunnen op zich niet voor veel vertraging zorgen. Dan is de te behalen winst gering. Maar .... als de registry gegevens zoekt

op een netwerk-pc die niet (meer) bestaat, blijf je wachten op een netwerk time-out en dat kan heel lang duren. Een registry cleaner die dit euvel voor je oplost, heeft dan wel degelijk zin.

Eigen ervaring

Nu ben ik geen registry-expert. Dus ga ik het voordeel in de praktijk ervaren. Gelukkig heb ik best wel een 'verziekte' pc onder Windows XP, die traaaag opstart. Nou ja, echt gelukkig ben ik er niet mee, maar om het effect van de registry opschonen te ervaren, was het toch een goed vertrekpunt.

Hierop heb ik met het hieronder beschreven programma CCleaner de registry opgeschoond. Resultaat: opstarten verkort van 130 seconden naar 110 seconden. Een winst dus van 20 seconden, zonder enige andere ingreep dan hier vermeld. Daarna met Auslogics Registry Defrag gedefragmenteerd, dat gaf nog meer winst. Nog lang niet de door Microsoft 'beloofde' 30 seconden opstarttijd, maar ik was er toch wel blij mee. Maar duidelijk is dat er nog veel potentieel voor verbetering overbleef na het opschonen en defragmenteren van de registry.

CCleaner

Als je besluit om je registry op te schonen, moet je enkele zaken in acht

nemen. Er is helaas op dit gebied nogal wat software in omloop die 'malware' naar binnen smokkelt. Dat is geen reden om er helemaal vanaf te zien, maar gebruik alsjeblieft vertrouwde software.

Er zijn ook nogal wat koopprogramma's op dit gebied die weinig of niets meer doen dan je geld uit de zak kloppen. Mijd deze.

We stellen voor om CCleaner (voorheen: Crab Cleaner oftewel in puur Nederlands: Rotzooi opruimer) te gebruiken. Dit is een gratis programma en heeft een uitstekende reputatie. Bovendien heeft dit programma een repertoire aan schoonmaakactiviteiten aan boord; we komen het verderop in deze artikelenserie weer tegen. Het staat natuurlijk ook op de GigaHits.

CCleaner spreekt ontelbare talen, ook Nederlands. Het installeert vlot, maar pas even op als het een aantal opties vraagt die standaard aangevinkt staan. Ik laat alleen aan staan: 'Snelkoppeling toevoegen aan bureaublad' en 'Automatische controle op updates'. De voorgestelde Yahoo! Toolbar wil ik in geen geval. Start nu CCleaner op. Bovenin het scherm zie je het versienummer en de belangrijkste gegevens van je Windows-systeem en -hardware. Links kun je een aantal opties aanklikken. Kies 'Register'. Klik nu linksonder

Probleem	Data	Registersleutel
☒ Ontbrekend gedeeld DLL-bestand	C:\Documents and Settings\All Users\Application ...	HKLM\SOFTWARE
☒ Niet gebruikte bestandsextensies	C:\Program Files\Adobe\Reader 8.0\Reader\plug...	HKLM\SOFTWARE
☒ Problemen met ActiveX en bestan	C:\WINDOWS\system32\IPWORKS6.DLL	HKLM\SOFTWARE
☒ Type Libraries	C:\WINDOWS\enfocus Prefs Folder\PitStop 4 Pro...	HKLM\SOFTWARE
☒ Applicaties	C:\WINDOWS\enfocus Prefs Folder\PitStop 4 Acti...	HKLM\SOFTWARE
☒ Lettertypes	.CFG	HKCR\,CFG
☒ Applicatiepaden	.FLV	HKCR\,FLV
☒ Helpbestanden	.R30	HKCR\,R30
☒ Installatieprogramma	.SFV	HKCR\,SFV
☒ Verouderde Software	.SLA	HKCR\,SLA
☒ Uitvoeren tijdens opstarten	.TBI	HKCR\,TBI
☒ Sortering Start Menu	.u3p	HKCU\Software
☒ MUI Cache	C:\Program Files\Adobe\Reader 8.0\Acrobat\Acr...	HKCR\acrobat\
	C:\Program Files\AVG\AVG8\avgdiag.exe,0	HKCR\AvgDiag\
	C:\Program Files\AVG\AVG8\avgdiag.exe /file=...	HKCR\AvgDiag\

in het hoofdscherm op 'Scan naar problemen'. Je registry wordt nu op hoge snelheid gescand, zelfs bij mij duurt dat minder dan een minuut.

Rechtsonder kun je nu klikken op 'Herstel geselecteerde problemen...'. Standaard staan alle gevonden problemen geselecteerd, maar je zou dat kunnen wijzigen. Na het klikken op de Herstel-knop vraagt CCleaner of je een backup van de registry wilt maken. Doe dat! Ik zei dus: DOE DAT! Want nogmaals: het aanpassen van de registry is nooit zonder gevaar. CCleaner stelt een naam en locatie voor om het backup-bestand in op te slaan. Standaard wordt een .REG bestand aangemaakt in 'Mijn documenten'. Om het (indien ooit nodig) terug te zetten klik je er met de rechtermuistoets op en kies je 'Samenvoegen' (in het Engels: 'Merge').

Daarna krijg je een scherm waar je fout voor fout kunt herstellen. Elke fout wordt weergegeven en toegelicht. Maar je kunt ook alle fouten in één keer herstellen. Dat gaat duidelijk vlugger. Zo doe ik dat dus, want we waren het er over eens dat ik geen expert ben en dus toch niet begrijp waar het om gaat :-). Tot nu toe is dat altijd goed gegaan, ik heb de backup nog nooit nodig gehad.

CCleaner en Admin

Om CCleaner te installeren, moet je op een Windows XP en Vista pc administratorrechten hebben. Dit geldt altijd en voor alle programma's.

Als je CCleaner gebruikt vanuit een beperkt gebruikersaccount, worden alleen de bestanden (ook de registry) in dit account opgeruimd. Programma's worden onder Vista standaard in het administratoraccount geïnstalleerd. Gebruik daarom CCleaner vanuit een administratoraccount om de gehele pc op te ruimen.

Ben je nu klaar? Meestal niet, want alle fouten in één keer herstellen lukt vaak niet. De ene herstelde fout kan weer een andere fout aan het licht brengen. Vaak moet ik de procedure tot 3x herhalen om een foutloze (volgens CCleaner) registry te krijgen. Bij de herhalingen maak ik uiteraard geen backup meer, want in geval van nood is de eerste backup voldoende.

Alternatieven

Type in Google Registry Cleaner en je krijgt honderden of duizenden antwoorden. Waaronder ook een heleboel programma's. Dus alternatieven genoeg. Maar nogmaals wijs ik op de gevaren van veel van dit soort programma's.

Auslogics Registry Defrag

File Help

Registry analysis results

Auslogics Registry Defrag can reduce the size of your registry by 3.000,0 Kb (8,4%) and improve the speed of the registry access on your computer by 2,5%.

before defragmentation

after defragmentation

fragmented defragmented allocated space

Registry access speed before: 97,5%

Access speed improvement: 2,5%

Click Next to defragment the registry or Close to exit.

< Back Next > Close

Een nieuwkomer is Eusing Free Registry Cleaner 2.0. Nooit eerder van gehoord. Ik heb deze gedownload en geïnstalleerd. Bij het opstarten wordt om een registratie gevraagd die kan worden gekocht. Maar dit kun je ook overslaan, toch wel 'free' dus, maar de maker bedelt om financiële ondersteuning. Het programma scande de registry en meldde - na een foutloze scan met CCleaner - niet minder dan 400 fouten. Deze bleken alle betrekking te hebben op 'invalid file or folder'.

Inderdaad herkende ik een aantal bestanden die ik recent had gewist, maar kennelijk staat er software in de registry die ernaar verwijst. Zo te zien allemaal mappen en bestanden die door deze software - indien gebruikt - ooit aangemaakt zouden kunnen worden. Het boeide me verder weinig, dit programma is een kandidaat om straks met CCleaner te worden 'uninstalled'. Maar voor de volledigheid en eigen onderzoek voor de lezers staat hij toch op de GigaHits.

Een bekendere en ook gratis is Auslogics Registry Cleaner. Deze vond na CCleaner geen fouten in de registry.

Registry defragmenteren

Zoals gezegd bestaat de registry uit een databank verdeeld over een aantal bestanden. Die net als alle andere bestanden de nare eigenschap van fragmentatie hebben en daardoor vertragend kunnen werken bij het opstarten van Windows en in het RAM-geheugen onnodig plaats innemen.

Normale defragmenteerprogramma's blijven gelukkig van de registry af, omdat deze bestanden geopend zijn worden ze door normale defragmentatieprogramma's overgeslagen. Maar er zijn wel een aantal programma's die

specifiek de registry kunnen defragmenteren en verkleinen (bij de eerstvolgende herstart).

Ik gebruikte hiervoor het gratis Auslogics Registry Defrag. Auslogics heeft een aantal goede programma's voor het opruimen van Windows. Auslogics Registry Defrag meldde inderdaad een heleboel 'lucht' in mijn registry. Niet verwonderlijk als je regelmatig een programma als CCleaner toepast om overbodige troep op te ruimen. Zover ik kon nagaan werkte het programma feilloos.

Ook voor het defragmenteren zijn er vele alternatieven. Ook hier geldt: pas op voor malware. Ik heb na het Auslogics-programma het nogeens geprobeerd met Free Registry Defrag. Deze kon het niet meer verbeteren.

Registry Hacks

Je wilt nog meer? Als je jezelf expert waant, kun je met registry 'tweaking' nog veel meer bereiken. Veelal is daarbij het edele handwerk onontkoombaar. Dat gaan we in dit artikel zeker niet doen, de risico's om de registry en daarmee je Windows-systeem om zeep te helpen is te groot in het kader van de 'voorjaarsPCopruiming'.

Free Registry Defrag - v2.40

Registry compacting optimizes your registry by removing gaps and wasted space in Windows registry files. During the normal operation of a Windows system, registry data is constantly being written to and removed from the registry. Over time the data becomes scattered within the registry file and when information is deleted from the registry holes are left which fragment the data within the registry. Registry compacting optimizes your registry by removing gaps and wasted space. This improves the whole system performance.

Step 1: Analyze the Windows registry for fragment

Step 2: Review the analyzing result

Step 3: Defrag, Compact, Optimize the registry and restart the computer

Analyze Registry Registry analyzing is completed successfully!

Compact/Defrag Registry

Registry analyzing is completed successfully! Below is the result:

The current registry size is 32,944KB, the estimated registry size after compacting will be 32,656KB. You will save 288KB (1%) in registry size after compacting.

Want a Registry Cleaner? Get Registry Clean Expert and boost your system performance!

Autostarts en services

Henk van Andel

Bij het opstarten van een Windows-systeem kunnen vooral onnodige 'autostarts' van programma's de zaak vertragen. Na het opstarten kunnen vooral onnodige 'processen' een traag systeem veroorzaken. We gaan er nu wat aan doen.

Autostarts

Bij het opstarten van het systeem kunnen programma's automatisch worden opgestart. Of misschien alvast in het hoofdgeheugen worden geladen, zodat ze later sneller kunnen worden opgestart als je ze inderdaad wilt gebruiken.

Maar misschien wil je ze helemaal niet gebruiken. Dan zijn ze voor niets ingeladen en heb je voor niets zitten wachten. Er kunnen ook programma's in de autostarts terecht komen zonder dat je je dat realiseert. Er zijn namelijk nogal wat programma's die zichzelf zo belangrijk vinden dat ze altijd op de voorste rij willen zitten. Dat zouden zelfs kwaadaardige programma's kunnen zijn waarvan je het bestaan niet eens weet.

Bekende programma's die gebruik maken van een autostart zijn bijvoorbeeld de breedverspreide Microsoft Office en de gratis Adobe Acrobat Reader om een PDF-bestand te bekijken. Maar heel vaak maken we daar geen gebruik van. Weg ermee dus.

Hoe doen we dat? Eenvoudig is het niet, want programma's kunnen vanuit heel veel plaatsen van het systeem opgestart worden. Kortom, zoeken in de rubriek 'Opstarten' van 'Start/Alle programma's' heeft niet veel zin. Bij mij vond ik daar alleen een heel net OpenSource programma OpenOffice. De rest weet zich te verstoppen in de registry of waar dan ook.

Maar gelukkig zijn ook daarvoor vele programma's op de markt om je te helpen. Hieronder stellen we daarvan enkele voor. O ja, denk eraan dit soort programma's te gebruiken als administrator.

MSCONFIG

Onder deze wat oubollige benaming gaat een oude getrouwe 'DOS'-achtige tool van Microsoft schuil. Deze heeft er al wat vlieguren opzitten, maar is nog steeds prima te gebruiken. Met dit programma kun je een arsenaal aan systeeminstellingen plegen, maar we beperken ons hier tot de 'autostarts' en 'services' (processen).

Om het op te starten typ je in Vista in 'Start/Zoekopdracht starten' (het onderste venstertje, net boven de Start-knop dus) MCONFIG en geef je een Return. Er opent zich een venster getiteld 'Systeemconfiguratie', klik op de tab 'Opstarten'. Nu zie je alle programma's die op kunnen starten bij het booten van de pc. Kijk even naar de kolom Locatie. Daar staat van waaruit het programma automatisch opstart. In dit geval allemaal vanuit de registry (HKLM\....), behalve OpenOffice.

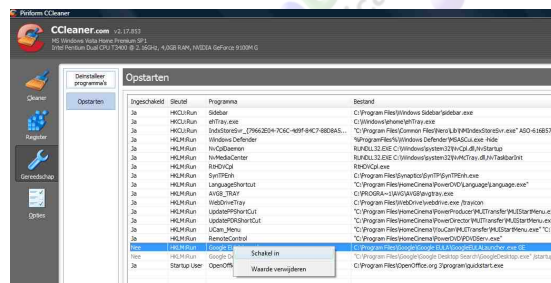
Wellicht zijn ze allemaal aangevinkt, dat betekent dat ze allemaal opstarten. Als je op het vinkje klikt, dan verdwijnt het; het bijbehorende programma start dan niet meer automatisch op. Maar het blijft wel op dezelfde plek in MSCONFIG aanwezig. Je kunt het later dus weer automatisch laten starten.

Nu is het niet de bedoeling om ze allemaal 'rücksichtslos' uit te schakelen. Want dan start je systeem niet meer. Ga dus selectief te werk. In de hier geplaatste screendump van 'mijn MSCONFIG' heb ik Nero Home, Google Desktop en Google EULA uitgezet. Om de Google-spionage heb ik nooit gevraagd en Nero zat ook op mijn systeem toen ik het kocht. Overigens, dit is een heel grote bron van autostarts: reeds aanwezig op een gekochte pc. Nero, virus-scanners, Microsoft Office en multi-media programma's zijn de bekendste. De verkoper van de pc en de makers hebben het dan meestal op een akkoordje gegooid om deze programma's op de voorste rij te plaatsen.

Na de nodige wijzigingen klik je op Toepassen. Bij de eerstvolgende start moet je de wijzigingen kunnen ervaren. Als je maar genoeg ervaart hebt kunnen gooien, ervaar je dat al bij het opstarten door een aanmerkelijk snellere start.

CCleaner

Ook hier kan het programma CCleaner weer handig van pas komen. Start het programma op, klik op Gereedschap en daarna op Opstarten. Het programma start dus heel wat gemakkelijker op dan MSCONFIG.

Een ander voordeel is dat een aantal essentiële programma's die je niet mag weglaten bij de autostart, in CCleaner niet zichtbaar zijn. Die kunnen je dus ook niet onnodig bezig houden en je kunt er ook geen fouten mee maken. Bovendien geeft CCleaner meer relevante informatie in de rechterkolom over de programma's. Je ziet beter wat je doet.

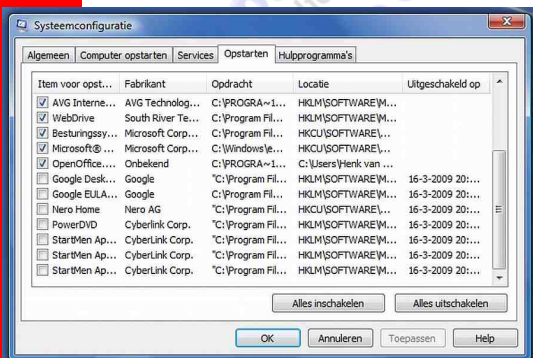
Aan- en uitzetten van de autostart doe je door met de rechter muisknop op een programmaregel te klikken en dan 'Schakel in' respectievelijk 'Schakel uit' te kiezen. Uitgeschakelde regels blijven zichtbaar en kunnen later dus weer aangezet worden.

Sysinternals Autoruns

Microsoft biedt een uitgebreid programma aan om zelfstartende programma's op te sporen en te configureren. Het heet Autoruns en is te vinden op <http://technet.microsoft.com> in de rubriek 'sysinternals'. Hier vind je trouwens een hele wereld aan slimme systeemutilities, die overigens niet alle zijn aan te raden voor de leek.

Autoruns zegt de meest uitgebreide tool te zijn voor het vinden van autostartlocaties, toont welke programma's opstarten tijdens booten of log-in en toont deze in de volgorde zoals Windows ze start.

Het programma start door in de Windows Explorer dubbel op 'autoruns.exe' te klikken. Je kunt het zelfs vanaf de website opstarten. Autoruns

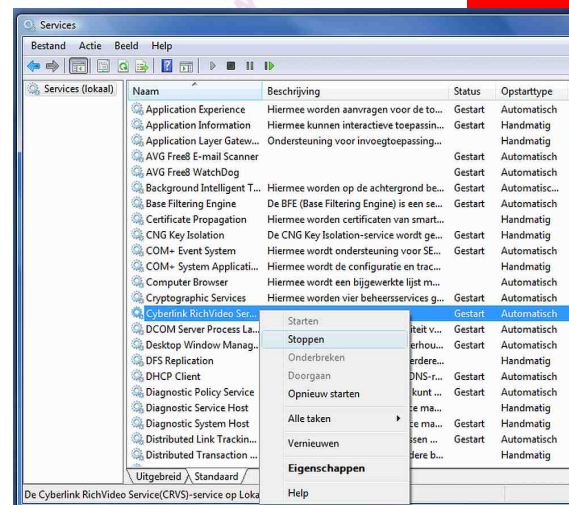

Services

Ook wel 'services' genoemd. Windows zit er vol van. Het zijn programma's die starten bij het booten of daarna en altijd of lange tijd actief blijven, zonder interventie van de gebruiker. Ze werken dus op de achtergrond. Linux kent ook dit concept, daar worden het 'daemons' genoemd.

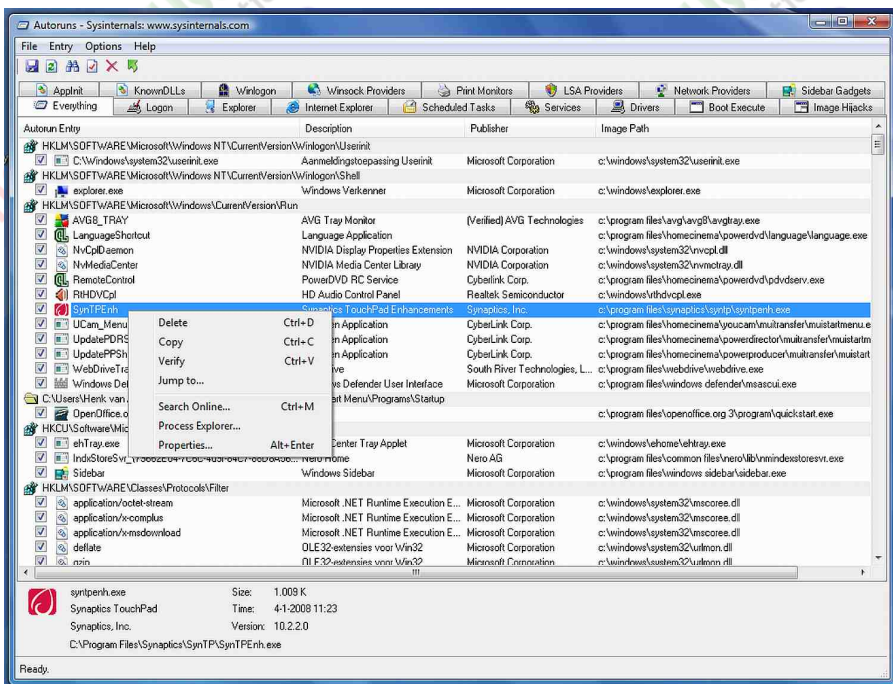
In Windows XP SP3 en Vista SP1 zijn de services zichtbaar in MSCONFIG. Dit programma meldt zich weer na een herstart en is niet erg informatief over de aard van de services. Beter is het om het programma 'services' op te starten via Start/Zoekopdracht starten (Vista) of Start/Uitvoeren (XP). Zie hier geplaatste "Services' screendump. Van de Windowsservices geeft dit programma een korte beschrijving (voor een Nederlandse Windows versie in het Nederlands).

Je kunt in Services niet alleen zien welke processen in het systeem aanwezig zijn, maar ze ook beheren. Klik met de rechtermuistoets op een regel voor een menu. Het kan ook via de menubalk bovenaan.

Nogmaals, pas op met processen respectievelijk services. Voor je het weet heb je je systeem instabiel of onbruikbaar gemaakt. Waarom dan toch hieraan de orde stellen? Omdat er op de achtergrond processen actief kunnen zijn die het systeem behoorlijk vertragen. De echte 'mannen' onder de pc-gebruikers kunnen er dieper induiken en problemen oplossen.

Zie ook het 'Autoruns' programma, dat hierboven werd beschreven. Er is ook een zusje van dit programma op dezelfde plaats bij Microsoft gratis verkrijgbaar: Process Explorer geeft informatie over de activiteiten van actieve programma's en processen. Handig om te zien wat er gebeurt en waarom. Programma's en processen kunnen worden gestart en gestopt. Om te voorkomen dat ze een volgende keer weer opstarten is een programma als MSCONFIG of Autoruns nodig.

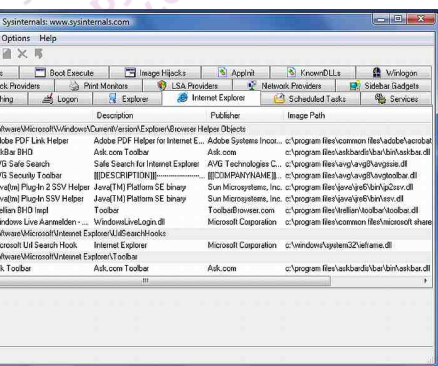
wordt dus niet geïnstalleerd en maakt ook geen regels aan in de registry.

Als je het programma opstart, zal dit eerst de programma's zoeken die kunnen opstarten bij booten en login. Dat duurt even. Als dit klaar is, dan zie je meteen waarom. Het gaat om honderden programma's en processen. Nu begrijp je ook meteen waarom het zo lang moet duren voordat Windows opgestart is.

Autoruns heeft een groot aantal tabs aan de bovenkant. Hier kun je selecteren welke soort programma's je wilt zien. Op die manier wordt het zoeken een stuk gemakkelijker! Wil je weten welke programma's opgestart worden door Internet Explorer? Klik op het tabblad Internet Explorer voor het volgende resultaat:

Nu zou ik van de gelegenheid gebruik kunnen maken en gelijk de programma's die ik bij Internet Explorer niet meer of nooit wenste, uit kunnen zetten. Ik spaarde me de moeite, mijn favoriete browser is Firefox. Die heeft misschien ook zoiets, maar helaas heeft het Microsoftprogramma daarvoor geen tabblad gemaakt. Autoruns heeft een prima zoekfunctie, maar Firefox en Mozilla kon het niet vinden.

Als je op een programma of proces klikt, komt onderaan informatie hierover. Zie screenshot. Door op een programma of proces met de rechter muisknop te klikken, verschijnen er een aantal opties. Eén daarvan is 'Search Online...'. Als je deze kiest, wordt op het web naar informatie over het desbetreffende programma of proces gezocht. Als je dat doet voor het aangeklikte programma, dan vindt je snel dat dit gaat om de driver van de touchpad van mijn laptop. Dat was toch al wel duidelijk, maar tussen al die honderden autostartende programma's en processen zitten er ongetwijfeld wel een aantal die je niet direct herkent. Wil je die uitzetten? Zoek dan eerst even uit wat ze doen en of het verstandig is om ze uit te zetten.

Hier zie je welke extra reclame troep, zoals toolbars, mij door gratis programma's onbewust zijn opgedrongen. Zeker, ik zal best bij de installatie op 'ja' hebben geklikt. Er was vast en zeker ook al op gegokt dat ik dat best zou doen. Misschien werd ik wel een beetje om de tuin geleid. Ook niet-gratis programma's kennen dit kunstje. Want er schijnt extra geld mee te verdienen te zijn.

● Harddisk opruimen ●

Henk van Andel

Nu eens een thema dat niet specifiek voor Windows geldt, maar voor alle besturingssystemen. Want de boosdoener zijn we vooral zelf: we verzamelen allerlei bestanden op de harddisk, maar komen er zelden toe alles wat overbodig is op te ruimen.

Hoe groter de harddisk, hoe meer we verzamelen.

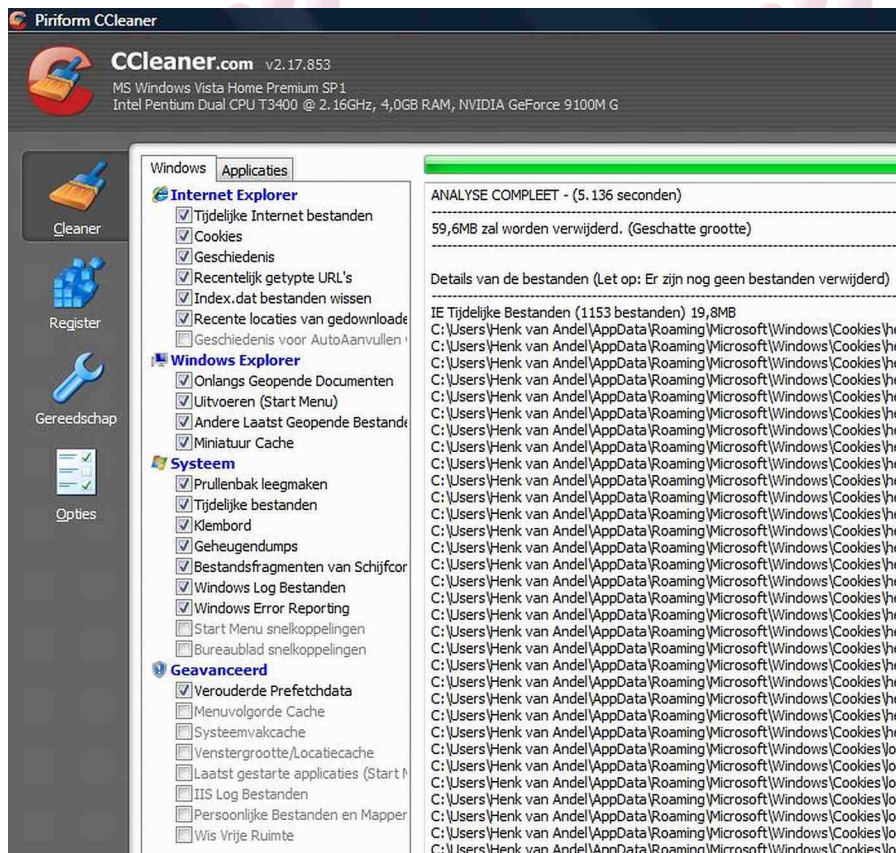
Hieronder wordt beschreven hoe je dit probleem oplost voor Windows.

Maar we zijn niet de enigen met een verzamelwoede. Ook het systeem zelf kan er wat van. Tijdelijke bestanden blijven vaak bewaard. Vooral tijdelijke internet bestanden van de browser en 'cookies'.

Zolang er voldoende ruimte op de schijf is, zal dat geen dramatische gevolgen hebben voor de snelheid van het systeem. Maar tegen de tijd dat de schijf vol gaat raken -en dat is gezien onze verzamelwoede vroeg of laat altijd zo- dan worden de gevolgen merkbaar. De bestandsstructuur wordt steeds meer gefragmenteerd en de koppen van de harddisk moeten steeds meer tijd besteden om over het hele oppervlak van de schijf de gaatjes te vullen of een bestand bij elkaar te sprokkelen.

Opruimen met Windows

Windows heeft de mogelijkheid om de harddisk op te schonen. Start de verkenner, klik op een harddiskletter -bijvoorbeeld C: - met de rechter muisknop en klik op 'Schijfopruiming'. Het programma zoekt nu de schijf af naar bestanden die vaak in aanmerking komen om te wissen: tijdelijke internetbestanden, prullenbak, setup logfiles, miniatuurweergaven en nog enkele mogelijkheden.

Het kan enige tijd duren voor het programma klaar is met zoeken. Daarna wordt aangegeven hoeveel er kan worden gewist. Kies welke groepen je wilt wissen en klik op OK.

Op een Vistasysteem resulteerde dit in de mogelijkheid om ca. 15,4 GB te wissen, grotendeels uit de prullenbak.

Opruimen met CCleaner

Er zijn ook veel programma's die dit werk doen. Vaak werken die gemakkelijker of bieden ze extra mogelijkheden.

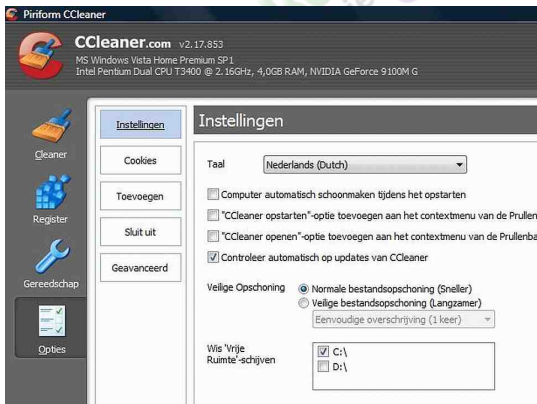
CCleaner is zo'n programma. Het is mogelijk in te stellen welke soorten bestanden opgesnord moeten worden om te kunnen wissen. Ik startte het met de standaard instellingen. Het zoeken met CCleaner duurde wat lang. Het presenteerde 12 gigabyte om te wissen. Minder dan Schijfopruiming van Vista dus. Het verschil zat duidelijk

vooral in enkele GB's 'sluimerbestanden'. Die maakt Windows aan als je het systeem niet uitzet, maar in de slaaptoestand zet. Als je die wist, dan zullen ze de eerste de beste keer dat je het systeem weer in de slaaptoestand zet weer terug zijn. Dat is dus een heel tijdelijke besparing aan ruimte die in feite niets oplevert.

Een voordeel van CCleaner is dat het je precies vertelt welke bestanden gewist gaan worden. Dat waren bij mij duizenden bestanden, dus veel had ik niet aan die informatie.

Ik heb even diep gezocht en Schijfopruiming gevraagd om de zaak maar op te schonen. De diepe zucht kan nog nuttig zijn, als later blijkt dat essentiële bestanden met het badwater zijn weggegooid, dan kan ik zeggen: "Zie je wel, dat had ik niet zo moeten doen ..."

Daarna nog een keer CCleaner gevraagd om een voorstel te doen om de zaak verder op te schonen. Daar kwam nogeens zo'n 65 megabytes uit te voorschijn. Och, dat was me de moeite niet meer waard om op de 'ja'-knop te klikken.

Maar CCleaner heeft wel een aantal andere voordelen. Cookies bijvoorbeeld wil je meestal niet allemaal kwijt, want er worden ook gegevens in bewaard die belangrijk zijn en die je niet elke keer opnieuw wilt ingeven.

CCleaner kun je op een aantal punten instellen naar eigen behoefte. Als je de zaak 'scherper' afstelt zal dit ongetwijfeld net zo veel of meer opleveren dan de standaard Windows Schijfopruiming. Je kunt ook vastleggen welke mappen of bestanden altijd of nooit gewist mogen worden.

Revo Uninstaller gaat verder

Dit eveneens gratis programma doet veel meer dan de naam suggereert. Revo Uninstaller komt uitgebreider aan bod in het artikel over deïnstalleren van programma's. Hier gaan we het hebben over de functies "Junk Files Cleaner".

Start Revo Uninstaller op (natuurlijk bij voorkeur de 'portable' versie die geen rommel achter laat op de harddisk of in de Windows registry), klik bovenaan op 'Tools' en vervolgens rechts op 'Junk Files Cleaner'. Er gebeurt nog niets, je

moet nu bovenaan op 'Scan' klikken. Het scannen van de harddisk kan de nodige tijd in beslag nemen, alhoewel de maker van het programma claimt een snel algoritme te gebruiken.

Revo Uninstaller zoekt nu naar bestanden die met grote waarschijnlijkheid niet meer nodig zijn. Dat kunnen bestanden zijn die andere applicaties eigenlijk hadden moeten wissen bij het beëindigen van dat programma.

Nu wordt gezocht naar bestanden zoals thumbs.db, *.tmp, *.temp, *.old, *.\$\$\$, ~*, etcetera. Welke soort bestanden gezocht moeten worden, kan opgegeven worden onder 'Options'. Er staan al een heleboel types bestanden standaard in. Je kunt deze (de)selecteren en eigen types bestanden toevoegen. Ook is het mogelijk op te geven welke types bestanden of locaties juist niet gezocht moeten worden. Bij 'Options' kunnen ook de schijven die gescand moeten worden opgegeven worden.

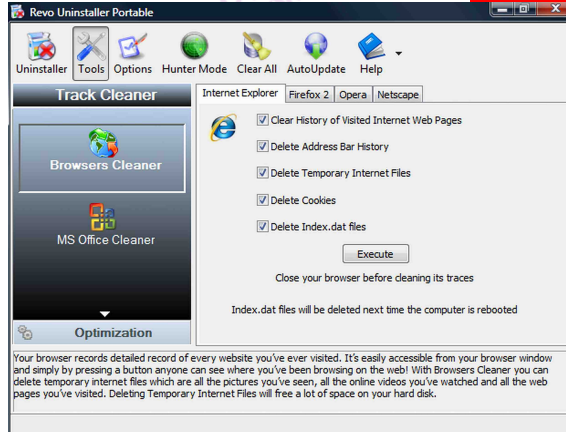
Het geduld wordt beloond met een lijst van de gevonden bestanden. Dat zijn er waarschijnlijk vele honderden bij de 'modale pc-gebruiker'. Bij allemaal staat het vinkje aan, gereed om ze collectief te verwijderen. Kijk toch eerst naar de lijst en vergewis je dat je ze allemaal kunt en wilt missen. Door met de rechter muisknop op de lijst te klikken kun je ze allemaal van een vinkje voorzien of alle vinkjes weghalen. Je kunt ook een groep bestanden selecteren en daarvan het vinkje aan of uit zetten.

Om de bestanden met het vinkje aan te verwijderen klik je bovenaan op het pictogram 'Delete'.

Revo Uninstaller gaat nog een stapje verder. Het heeft ook een 'Track Cleaner' voor de browser, MS Office en Windows. De browser werkt voor de Internet Explorer, maar ook voor Firefox, Opera en Netscape. De MS Office cleaner schoont allerlei gegevens die onthouden werden op.

Met de Evidence Remover poets je zowel de browser als MS Office schoon.

Dan is er ook nog de 'Unrecoverable Delete'. Deze wist de bestanden zodanig dat ze nooit en te nimmer meer kunnen worden hersteld. Je kunt kiezen welke bestanden en mappen je voor de eeuwigheid wilt verwijderen.

Nog effectiever uitmesten?

De hierboven beschreven tools ruimen bestanden op die je vrijwel zeker kunt missen. Maar dat kan zo'n programma natuurlijk niet altijd weten. De volgende categorieën kunnen ook in aanmerking komen:

- dubbele bestanden en nagenoeg identieke bestanden
- bestanden die je eigenlijk niet meer wilt bewaren.

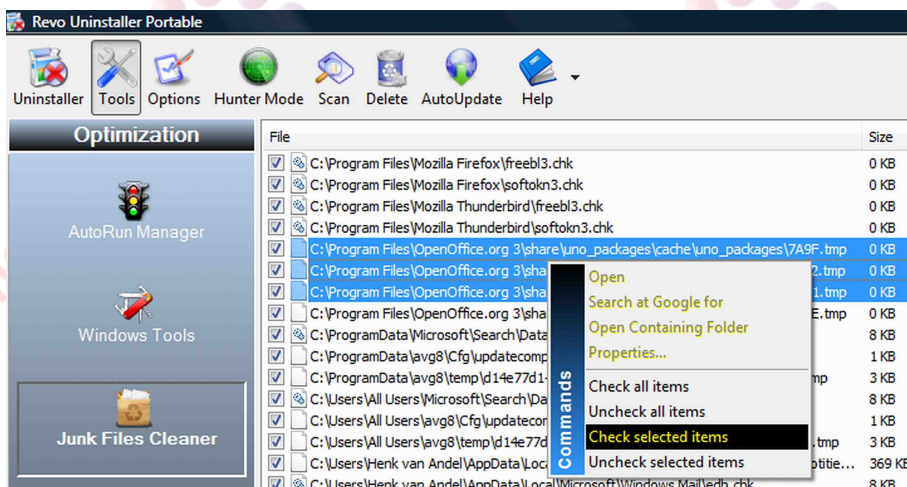
Er zijn speciale programma's die je helpen deze op te sporen. Hier gaat het er vooral om dat je zelf beslist wat wel en niet bewaard moet worden. Daarom vallen deze buiten het bestek van de 'voorjaarsPCschoonmaak'.

Conclusie

Schijfopruiming in Windows biedt een goede mogelijkheden om een aantal overbodige bestanden definitief van je systeem te verwijderen. Het gaat dat om tijdelijke bestanden, de prullenbak, oude logbestanden, enzovoort.

CCleaner gaat verder. Het biedt meer informatie en heeft de mogelijkheid om een aantal instellingen naar eigen inzicht aan te passen. Ook biedt het de mogelijkheid om bijvoorbeeld cookies per geval te bewaren of te wissen. En CCleaner kan bijvoorbeeld ingesteld worden om periodiek automatisch een opruimingsessie op te starten.

Revo Uninstaller gaat nog verder. Het zoekt overal op je systeem naar bestanden die (waarschijnlijk) gewist mogen worden. Het heeft ook een flexibele Track Cleaner voor je browser, MS Office en nog een aantal mogelijkheden. Een echte aanrader voor de voorjaarsPCopruiming.

Linux opschonen?

Hans Lunsing

We stellen steeds hogere eisen aan de snelheid en prestaties van onze computers. Tegelijkertijd proppen we computers vol met software en bestanden en schonen we ze nauwelijks op. Zelfs de snelste computer slijt hierdoor langzaam dicht en wordt traag. 79% ergert zich aan de traagheid van hun eigen computer, zo blijkt uit onderzoek.

We kunnen ons allemaal nog wel de Nationale Computer Opschoondag van de HCC herinneren: 26 oktober 2009. Juist die dag om gebruik te kunnen maken van het extra uurtje dat de overgang naar de wintertijd bood.

De achtergrond van de HCC is de vervuiling die we in onze computers verzamelen, terwijl we steeds hogere eisen stellen aan de snelheid. De HCC organiseerde de Nationale Computer Opschoon Dag (NCOD) en bood een programma aan om daarbij behulpzaam te zijn. Een succes, meer dan 50.000 mensen hebben dit gebruikt.

Tja, als je daar door een flinke schoonmaakactie wat aan kunt doen is dat natuurlijk mooi meegenomen. De vraag is natuurlijk wel waarom de mensen hun computer als traag ervaren. Ervaring is per slot van rekening een subjectief begrip. Waar de één geen moeite mee heeft is voor de ander een bron van ergernis. Maar afgezien daarvan is het misschien gewoon wel een langzame computer, met een laag CPU vermogen, weinig geheugen en een trage harde schijf. Misschien ook is de software die ze veel gebruiken niet zo efficiënt opgezet en daardoor traag. Maar het zou ook wel aan een van de vele aspecten van het besturingssysteem kunnen liggen. En een combinatie van al deze factoren is natuurlijk ook nog mogelijk.

De HCC houdt het simpel en verwoordt het heel beeldend: "We proppen de computer vol met software en bestanden en schonen hem nauwelijks op. Daardoor slijt de computer dicht en wordt traag. Opschonen is dus nodig." En om ons te helpen gaf de HCC ons een programma waarmee dat gemakkelijk kon worden gedaan. Het was wel een Windows-programma. Niets voor Mac OS of voor Linux.

Is het dan alleen Windows dat traag wordt? Nou misschien wel. Hoe dat zit lees je in de bijdrage van Henk van Aandel in deze SoftwareBus.

We zullen hier zien wat Linux ervan terecht brengt. Dat doen we aan de hand van de zeven tips die HCC geeft om je computer schoon te houden.

Eigenlijk geeft de HCC tien tips, maar de laatste drie gaan over het schoonhouden van de hardware: toetsenbord, muis en beeldscherm).

Tip 1: Verklein de prullenbak

Stel de ruimte die de prullenbak mag innemen kleiner. Vaak is dat tien procent van de schijfruimte. Dat is veel meer dan nodig. Voor de snelheid van je systeem geldt, hoe kleiner hoe beter. Maar het nadeel is natuurlijk wel dat een kleine prullenbak ook de kans verkleint dat je later iets terug kunt halen wat je per ongeluk gewist hebt.

Ik vraag me af waarom de grootte van de prullenbak - even afgezien van de mate waarin de schijfpartitie is bezet - veel uitmaakt voor de snelheid van het systeem. En dat geldt voor zowel Windows als Linux. Zo veel gaat het systeem die prullenbak nu ook weer niet binnen. Weliswaar wordt een map met meer ingangen langzamer verwerkt dan een map met minder inhoud, maar het aantal vermeldingen moet wel heel erg groot zijn (denk aan duizenden), of het systeem moet zo'n map wel heel vaak binnengaan voor je er op de tegenwoordige snelle hardware in de praktijk iets van merkt. Dat neemt niet weg dat het geen kwaad kan om hem zo nu en dan eens op te schonen, al was het alleen maar voor je eigen overzicht.

Wat wel kan uitmaken voor de snelheid van het systeem is de volheid van de door het systeem gebruikte schijfpartities. Als een partitie erg vol is wordt het voor het systeem moeilijker om aaneengesloten ruimte voor nieuwe te schrijven bestanden te vinden. Nieuwe bestanden raken gemakkelijker gefragmenteerd waardoor het werken met die bestanden trager zal verlopen.

Een harde schijf is per slot van rekening het traagste onderdeel van het normale werksysteem. Op een gegeven ogenblik is de koek helemaal op en kan het systeem zelfs crashen. Gelukkig zijn de tegenwoordige harde schijven zo groot dat dit probleem maar zelden de kop zal opsteken.

Tip 2: Gebruik geen overbodige bureaublad opmaak

Screensavers en andere bureaublad-accessoires zoals extra klokken, het weerbericht of de buienradar op je desktop, het kost allemaal geheugenruimte. Misschien heb je dat er voor over, maar niet gebruiken maakt je computer wel sneller. Wil je een zo vlot mogelijke pc, beperk dan het aantal programma's dat op de achtergrond draait zo veel mogelijk.

Het innemen van geheugenruimte alleen maakt een systeem niet langzamer, tenzij het fysieke geheugen zo beperkt is dat daardoor meer gebruik moet worden gemaakt van het virtuele geheugen op de schijf. De meeste computers worden tegenwoordig met ruim voldoende fysiek geheugen geleverd. Toch kan het wel nuttig zijn om eens te kijken hoeveel geheugen programma's innemen. Bij een programma dat een flink stuk van het fysieke geheugen blijkt in te nemen kun je je afvragen of zijn nut daar wel tegen opweegt. Het draaien van screensavers lijkt me geen probleem omdat die nu juist draaien wanneer je de computer niet gebruikt.

Extra bureaubladopmaak moet op het scherm worden getekend elke keer dat het bureaublad wordt getoond. Dat kost natuurlijk tijd, maar het gebeurt door de grafische kaart onafhankelijk van de centrale processor. Invloed op de snelheid van het systeem zal het dan ook nauwelijks hebben. Een niet al te snelle grafische kaart kan wel maken dat de interface een tikkeltje stroperig aanvoelt.

Een terecht punt is wel dat het draaien van programma's op de achtergrond het systeem trager kan maken, vooral als het programma's zijn die de harde schijf gebruiken. Vooral live virusscanners zijn wat dat betreft berucht. Ge-

lukkig zijn die in Linux normaal niet nodig. Wel draaien er ook in Linux altijd een aantal systemdiensten op de achtergrond. Het kan geen kwaad om die eens door te lopen en die niet echt nodig zijn uit te zetten. In Linux kan dat gelukkig.

Tip 3: Minimaal programma's automatisch opstarten

Veel programma's vinden zichzelf zo belangrijk dat ze er bij hun installatie voor zorgen dat ze automatisch opgestart worden. Denk aan Winamp en Quicktime. Misschien wil je deze programma's wel gebruiken, maar niet dat ze zichzelf starten.

Dit soort programma's - in Linux waarschijnlijk geen Winamp en Quicktime, maar er zijn wel andere - bezetten in elk geval geheugen dat wellicht beter kan worden gebruikt. En als ze ook nog iets doen gebruiken ze de processor en misschien zelfs de harde schijf. Daartegenover staat het gemak dat ze direct beschikbaar zijn als je ze nodig hebt. Ook hier weer een afweging.

Fragmentatie van veel gebruikte bestanden op de harde schijf vertraagt, maar daar heeft Linux nauwelijks last van.

Tip 4: Defragmenteren van je harde schijf

Van regelmatig defragmenteren wordt je pc een stuk sneller. Doe dit dus ook!

Uit eigen ervaring en die van mijn vrouw weet ik dat dit zeker voor Windows geldt. Linux heeft gelukkig betere bestandssystemen, zoals de meest gebruikte ext3, en verder reiserfs, xfs en jfs, terwijl ext4 inmiddels ook beschikbaar is. Deze zorgen er voor dat bestanden zoveel mogelijk aan één stuk naar schijf worden geschreven. Voor Linux is defragmentatie dan ook niet echt nodig. Er zijn wel defragmentatie-utilities, maar het blijkt dat ze maar heel weinig hebben te doen.

Tip 5: Verwijder programma's die je niet gebruikt

Allereerst is het nuttig om te kijken naar de software die je ooit op je pc hebt gezet, maar niet (meer) gebruikt. Bekijk de lijst met software die op je pc hebt staan eens kritisch.

Een goede tip. Waarom zou je allerlei programma's op je harde schijf laten staan die je toch niet gebruikt? Als je ze verwijdert zal ook het programma's nu wat overzichtelijker worden. Voor de snelheid van het systeem maakt het overigens niet uit, tenzij de schijfpartitie erg vol was.

Tip 6: Breng je pc-beveiliging op orde

Door een goede pc-beveiliging houd je ongewenste programma's en bestanden buiten de deur; hierdoor wordt je computer niet trager en heb je minder kans op vastlopen van je pc.

Een goede pc-beveiliging (firewall!) is zeker belangrijk. Zo voorkom je dat anderen ongewild toegang tot je pc krijgen en hem mogelijk voor minder frisse toepassingen gaan gebruiken. De kans dat dit in Linux gebeurt is weliswaar een stuk kleiner dan in Windows, maar hij is niet nul. Zorg er ook voor dat alle veiligheidsupdates voor je systeem worden geïnstalleerd.

Tip 7: Verwijder tijdelijke bestanden

Regelmatig opschonen van tijdelijke bestanden zorgt ervoor dat je meer ruimte hebt op je harde schijf en je computer dus minder hard hoeft te werken.

Hiervoor geldt vrijwel hetzelfde als wat ik bij het opschonen van de prullenbak schreef. Op de tegenwoordige harde schijven is zo veel ruimte dat het wel heel raar moet lopen als je in ruimteproblemen komt. Dat harde werken van de computer valt dus mee.

Het systeem zal veel vaker toegang zal zoeken tot de systeemmappen voor tijdelijke bestanden, /tmp en /var/tmp. Als ze heel erg veel bestanden en mappen bevatten (denk aan duitzenden) vertraagt dat het systeem. Dat is overigens afhankelijk van het gebruikte bestandssysteem. Het ene systeem kan er beter tegen dan het andere. Hoe dan ook, het is niet zo gek deze mappen zo af en toe enigszins op te schonen. In /tmp blijft vaak veel spul staan dat na eenmalig gebruik niet meer nodig is. Wees er wel voorzichtig mee op een draaiend systeem. Anders gooi je misschien bestanden weg die op dat moment nodig zijn om het systeem goed draaiend te houden. Dat geldt zeker voor /var/tmp. Die directory bevat normaliter bestanden die na een volgende start zullen worden gebruikt als ze er nog zijn. Anders worden ze opnieuw gemaakt. Kijk dus naar de datum, de eigenaar en het type. Veilig is het om /tmp en eventueel /var/tmp bij het opstarten op te laten schonen. De voornaamste Linux distributies bieden daartoe de mogelijkheid. Je kunt er dan bijvoorbeeld voor kiezen om alles weg te laten gooien, of bestanden die een willekeurig aantal dagen niet meer zijn gebruikt.

De tips van HCC zeggen niets over de Windows-registry! Nu ja, dat wangedrocht kennen we gelukkig niet in Linux.

Waar is de registry?

Hmm, mis ik iets? De tips van HCC zeggen niets over de Windows-registry! Nu ja, dat wangedrocht kennen we gelukkig niet in Linux. Daarin wordt gewoon het standaard bestandssysteem (de mappenstructuur met bestanden) gebruikt, terwijl de configuratiebestanden zelf gewoon tekst bevatten. Ze kunnen eenvoudig worden gelezen en bewerkt, al gaat dat laatste tegenwoordig via handige grafische configuratieprogramma's. De configuratie voor het hele systeem staat in /etc ('editable text configuration'), terwijl ze voor elke gebruiker in zijn home-map staan in de vorm van verborgen mappen en bestanden (die met een punt voor de naam). Misschien wel wat rommelig, maar dat is weer een ander probleem.

Bij verwijdering van een programma blijft de configuratie vaak staan, zeker de configuratie in de eigen home-map. Dat kan handig zijn als je later besluit het programma weer te installeren. Maar zo nu en dan eens opschonen kan ook geen kwaad. In Ubuntu kunnen de centrale configuratiebestanden met behulp van de package manager Synaptic worden verwijderd. Voor de eigen home-map is zo'n stukje handig gereedschap, bij mijn weten, niet beschikbaar. Maar ach, voor de snelheid van het systeem maakt het echt niet uit.

Samenvattend

- *Achtergrondprocessen vertragen het systeem, zeker als ze ook nog eens de harde schijf gebruiken. Of het merkbaar is hangt af van de snelheid van de hardware.*
- *Alles wat in het geheugen wordt geladen en niets doet, vertraagt alleen maar als het er toe leidt dat het virtuele geheugen op de harde schijf moet worden aangesproken. En dat hangt natuurlijk weer sterk af van wat er verder in het geheugen wordt geladen. Veel fysiek geheugen helpt.*
- *Al wat onnodig op de harde schijf wordt gezet vertraagt alleen maar als de gebruikte schijfpartitie bijna vol is, of als er heel erg veel in een map zit die veel door het systeem wordt geraadpleegd. Zorg in elk geval voor ten minste zo'n 25% vrije ruimte.*
- *Ook fragmentatie van veel gebruikte bestanden op de harde schijf vertraagt, maar daar heeft Linux in het algemeen nauwelijks last van.*

● Programma's deïnstalleren ●

Henk van Andel

Het installeren van programma's op een Windows-systeem is misschien wel de meest voorkomende manier om overbodige rommel op je pc te laden. Het neemt niet alleen ruimte op de harddisk in beslag, maar onder Windows wordt ook van alles in de registry geschreven.

De meeste programma's hebben ook een 'uninstall'-routine of programma. Hiermee zou de installatie teruggedraaid moeten kunnen worden. Althans, dat is de schone schijn. Want in de praktijk komt daar niet veel van terecht. Er blijft van alles achter in de registry. Programma's weten zelf niet wat in de registry werd veranderd (toegevoegd) tijdens installatie. Of programma's laten met opzet gegevens in de registry staan. Dat is leuk als je bijvoorbeeld een programma opnieuw wilt installeren en niet opnieuw de registratie-sleutel hoeft in te voeren. Maar er zijn ook programma's die om minder nobele redenen gegevens in de registry achter laten.

Een ander probleem zijn allerlei DLL-bestanden die een programma installeert in de Windows- directory en daar niet meer verwijderd bij deïnstallatie. Soms met een goede reden, bijvoorbeeld omdat de bewuste DLL ook door een ander programma gebruikt zou kunnen worden. Maar veelal omdat de 'uninstall'-routine per ongeluk of met opzet niet deugt.

En dan hebben we het nog maar niet over de programma's die hun eigen programmamap niet kunnen vinden, en dus niet leeg maken, en programma's zonder 'uninstall'-routine.

Programma's die je eigenlijk niet meer gebruikt, nemen onnodig ruimte in beslag en kunnen de registry onnodig verzwaren. Weg ermee dus. Maar dat lijkt gemakkelijker dan de werkelijkheid.

Geen install, geen uninstall

Bij freeware- en Open Source is steeds vaker de 'uninstall'-routine niet nodig. Bij de steeds meer voorkomende 'portable' programma's ontbreekt altijd de installatie. Dan blijft de registry schoon, deïnstalleren is dan niet méér dan deze map of zelfs een enkel bestand wissen.

Een eventuele installatieroutine zet meestal niet meer dan een pictogram en/of link op de desktop en onder 'Programma's'. Net zoals dat onder Linux gebeurt. Het moge duidelijk zijn dat de auteur dezes een voorkeur heeft voor dit soort programma's.

Uninstall met Windows

Windows, althans de installatieroutine, maakt voor elk programma een map aan in een map die 'C:\Program Files' of iets dergelijks heet. Nu zou je in de verleiding kunnen komen om deze map na te lopen en daarin de mappen van programma's die je niet langer wenst te wissen. Dat gaat dan vrijwel zeker niet goed, behalve met programma's zoals beschreven in bijgaande textbox 'Geen install, geen uninstall'. Maar helaas zijn dit uitzonderingen.

Waarom je met een dergelijke manier van werken in de problemen komt staat hierboven in de inleiding: het probleem zit hem in de wijzigingen in de registry en extra (DLL-) bestanden die elders zijn weggeschreven tijdens installatie.

Natuurlijk heeft Windows een tool aan boord om programma's te installeren. Ga naar 'Configuratiescherm/Programma's en onderdelen'. Onder Vista zie je al snel een overzicht van de geïnstalleerde programma's, onder XP moet je enige tijd geduld hebben.

Nu kun je een programma selecteren en in de menubalk op 'Verwijderen' of op 'Wijzigen' klikken. 'Wijzigen' betekent in feite opnieuw de installatieprocedure opstarten. Bij 'Verwijderen' start Windows de Uninstall-routine van het programma op. In de registry wordt bij 'nette' programma's een verwijzing daarnaar gemaakt.

Een kind kan de was doen. Maar helaas is het eindresultaat daar ook naar. Windows is afhankelijk van de kwaliteit van uninstall-routines van programma's. En daar ontbreekt het vaak aan.

Install-zooi voorkomen?

Als je in dit artikel leest hoe moeilijk is om een programma-installatie grondig terug te draaien, wordt je eigenlijk verdrietig. Windows is op dit punt niet bepaald een uitblinker.

Is er dan geen methode om achterblijvende install-zooi te voorkomen? Ja, mits je zorgt om de te installeren programma's en Windows een stap voor te blijven. En daar moet je een aantal inspanningen voor opbrengen.

Een mogelijkheid is om een 'snapshot' te maken vooraf en na installatie van software. Total Uninstall 5.2.0 is een programma hiervoor, maar is shareware (\$ 29,95). Regshot 1.8.2 is een klein freeware/OpenSource programma waarmee je twee opnames kunt maken (voor/na) en vergelijken, de rest zou handwerk moeten worden. Niet doen. Zoiets kan ook met het gratis System Explorer 1.5, dat nog veel meer kan.

Een perfecte maar rigoreuze methode is om vooraf een 'image' te maken van je systeemschijf en die later weer terug te zetten. Als je daar eenmaal op ingesteld bent, dan gaat het vrij snel. Je gaat dan wel telkens terug naar de gewenste uitgangssituatie. Zo worden bijvoorbeeld de laptops van CompUsers die gebruikt worden voor de Workshops telkens terug gezet naar een verse Windows-installatie-situatie.

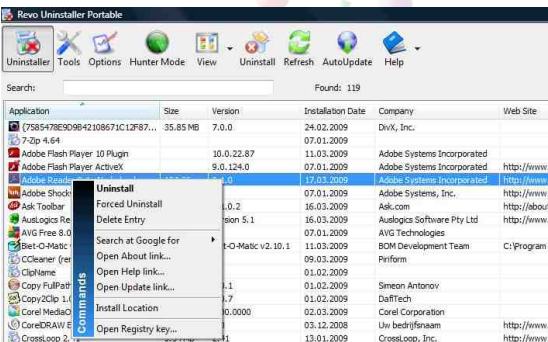

Uninstall met CCleaner

Ja, weer CCleaner, die we al eerder in de voorjaarsPCopruiming tegen kwamen. Dit is namelijk een gratis, veelzijdig en goed programma, dat zijn naam eer aan doet.

Start CCleaner op, klik op Gereedschap en vervolgens op Deïnstalleerprogramma's. Je krijgt een scherm met de geïnstalleerde programma's. Je hebt de keuze een programma te selecteren en te deïnstalleren of een andere naam te geven. Het kan gebeuren dat een programma dat al verwijderd is, toch in de lijst staat. Deze vermelding kun je dan verwijderen. Voor sommigen kan het handig zijn dat een tekstbestand met de geïnstalleerde programma's gemaakt

kan worden. Revo Uninstaller

Ook het gratis Revo Uninstaller kwam al eerder naar voren in de 'voorjaars-PCopruiming'. Maar waar het echt in uitblinkt, is het deïnstalleren van programma's. Dat blijkt natuurlijk ook uit de naam van het programma.

Start het programma op (bij voorkeur de portable versie, natuurlijk :-)) en na enige tijd zie je een scherm vol icoontjes van de geïnstalleerde programma's. Maar via het menu 'View' bovenin de menubalk kun je ook kiezen voor 'Lijst' of 'Details'. Dat laatste is heel handig, je ziet dan onder andere meteen hoeveel ruimte het programma in beslag neemt, de versie en de datum van installatie. Er is ook een zoekvenster; gezocht wordt in de naam van de programma's.

Door op een icoon of naam te klikken met de rechter muisknop, verschijnt een uitklapvenster met een aantal mogelijkheden. Ook hier de mogelijkheid van Uninstall en verwijderen van het programma uit de lijst. Maar ook een 'Forced uninstall' is mogelijk. Daarnaast is er de mogelijkheid om gegevens van het programma op internet te zoeken.

Ook kan de locatie waar het programma is geïnstalleerd opgevraagd worden en kunnen de registry'sleutels worden geopend. Dit laatste geeft een goed inzicht in de gegevens die programma's in de registry zetten bij het installeren. Leerzaam. Ook is het mogelijk om wijzingen aan te brengen in de registry. Niet voor iedereen weggelegd, blijf er liever af.

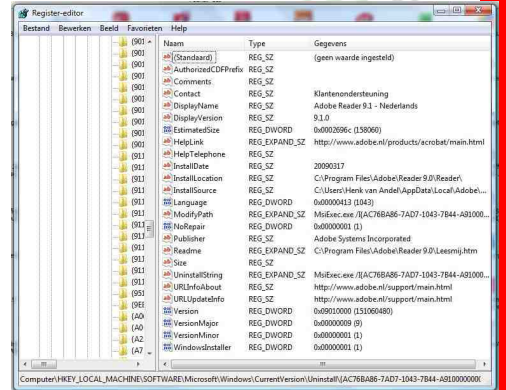
Revo Uninstaller denkt ook aan de systeemveiligheid. Voordat het begint met deïnstalleren, wordt een System Restore Point aangemaakt. Je kunt dus altijd weer terug naar de situatie van vóór je begon. Dit kun je in de Opties ook uitzetten, maar doe dat liever niet.

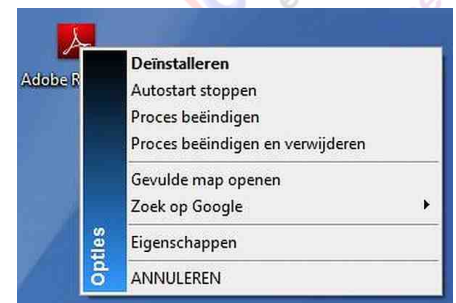
Opruimen DLL's

DLL-bestanden zijn delen van één of meerdere programma's. Dus oppassen met het wissen van DLL's.

Het programma DLL Archive van AnalogX (freeware) helpt daarbij. Het scant de hele harddisk (een poosje geduld a.u.b.) en laat weten welke niet gebruikt worden. Die kun je wissen. Ze worden eerst in een archief gezet en kunnen dus zonodig teruggeplaatst worden.

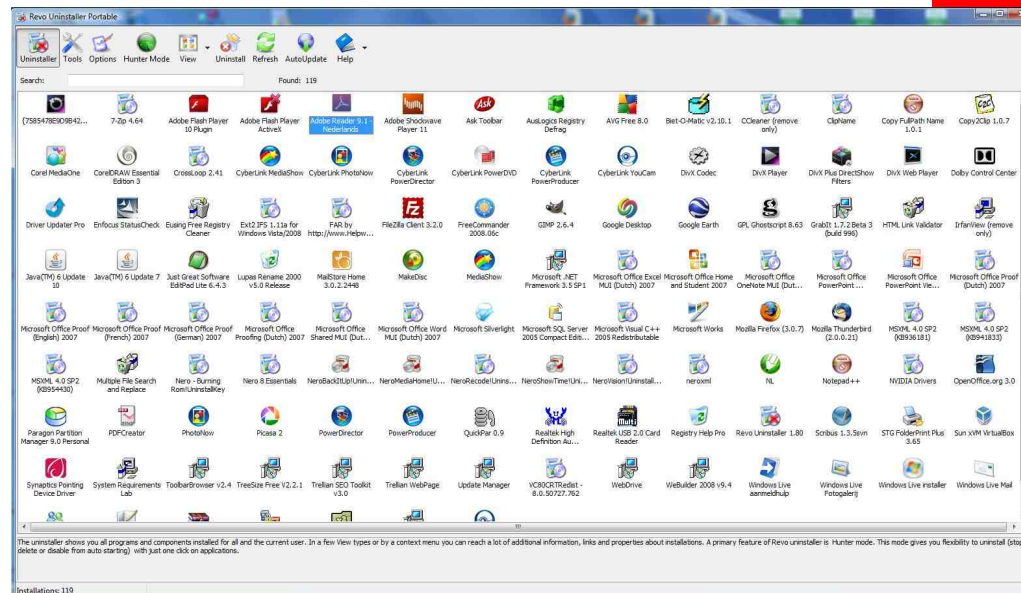

Revo Uninstaller heeft ook een 'Hunting mode'. Hiermee open je de jacht op geïnstalleerde programma's wel heel gemakkelijk. In deze modus zet Revo een 'mikpunt' op het scherm. Sleep deze boven een icoontje van een programma of een actief programmavenster op het bureaublad en je ziet

meteen of het programma voor deïnstallatie in aanmerking komt. Laat de muistoets los en je krijgt meteen de keuze om het te deïnstalleren, de auto-start te stoppen, een proces te stoppen, gegevens van Windows weer te geven of gegevens te zoeken op internet.

Revo Uninstaller gaat grondiger te werk dan de in Windows ingebouwde tool. Het werkt vaak ook als het met Windows niet lukt, bijvoorbeeld als een installatie voortijdig afgebroken wordt. En het werkt bovendien sneller en geeft veel meer informatie.

● Defragmenteren harddisk ●

Henk van Andel

Voor het defragmenteren gaan we ons focussen op de Nederlandse auteur Jeroen Kessels, hoewel zijn programma helaas alleen Engels 'spreekt'. Maar het is werkelijk een geniaal programma, heel klein, doet wat het moet doen, heeft een aantal extra's en het is Open Source, dus gratis. Wat wil je nog meer?

Laten we met dat laatste beginnen, want misschien wil je juist wel minder. Het thema 'defragmenteren' kwam namelijk ook al aan bod in SoftwareBus 2008-04 (Defragmenteren, je wordt er verknipt van, pagina 41, door Kees van der Vlies). Omdat defragmenteren een onmisbaar onderdeel is van de 'voorjaarsPCopruiming', komt het toch hier weer kort aan bod.

Lees ook het uitgebreidere artikel in SoftwareBus 2008-04. Als je die niet (meer) hebt, kun je het ook lezen op GigaHits 2009-01 (daar staat de hele jaargang 2008 van de SoftwareBus als PDF-bestanden op).

Waarom defragmenteren?

Windows schrijft een bestand op de harddisk op een lege plek. Als die vol is, wordt de rest van een bestand op de volgende lege plek gezet. Je ziet het al voor je: op een redelijk lege disk is er niets of weinig aan de hand, maar naarmate de disk voller wordt, moet steeds op meer plaatsen naar vrije stukjes gezocht worden. Bij het inlezen van zo'n 'verknipt' bestand moeten die stukjes en beetjes weer bij elkaar gezocht worden. Voor elk stukje betekent dat een aantal leeskop-bewegingen om de directory-structuur uit te lezen en vervolgens de stukjes van het bestand te lezen. En de leeskop van een harddisk is het langzaamste onderdeel van de hard-

disk. Dat kost dus merkbaar tijd. Dat geldt voor het opstarten (booten) van Windows, maar ook tijdens het normale gebruik.

Het is dus van belang om de harddisk netjes te houden. Dat doet een defragmentatieprogramma. De stukken en brokken worden weer bij elkaar geplaatst, de beschikbare lege ruimte wordt samengevoegd, zodat een bestand weer aaneengesloten kan worden weggeschreven. Na verloop van tijd zit de zaak weer in de war en moet het defragmenteren worden herhaald.

Een stapje verder gaat een programma dat de meest gebruikte bestanden netjes bij elkaar zet. De leeskoppen van de harddisk moeten dan een minimale afstand afleggen. Dit heet ook wel 'optimaliseren'.

JkDefrag

Dit programma, al genoemd in het artikel in SoftwareBus 2008-4, is een van de beste in zijn soort. Het is geschreven door de Nederlander Jeroen Kessels, zie www.kessels.com. Het werkt onder Windows 2000 t/m Vista; er is ook een 64-bit versie beschikbaar. Ook de source is beschikbaar, het programma is Open Source. De laatste versie is 3.36 en de geZIPte download is nog geen 500 kilobyte groot. Daar krijg je bovendien gelijk drie versies voor: de 'gewone' versie, een command-line versie en een screensaver-versie.

Installeren is niet nodig, de 'gewone' versie kun je opstarten en die begint gelijk zijn werk te doen. Standaard worden alle harddisks in het systeem onder handen genomen. Dit gedrag kun je door middel van een groot aantal parameters beïnvloeden, bijvoorbeeld door op te starten als batch in een commandoventer. Zie de documentatie van het programma. Maar met de standaardinstellingen kom je een heel eind.

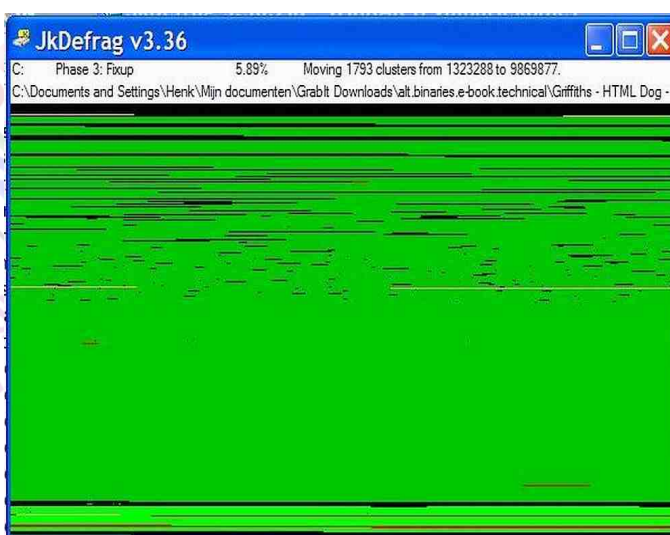
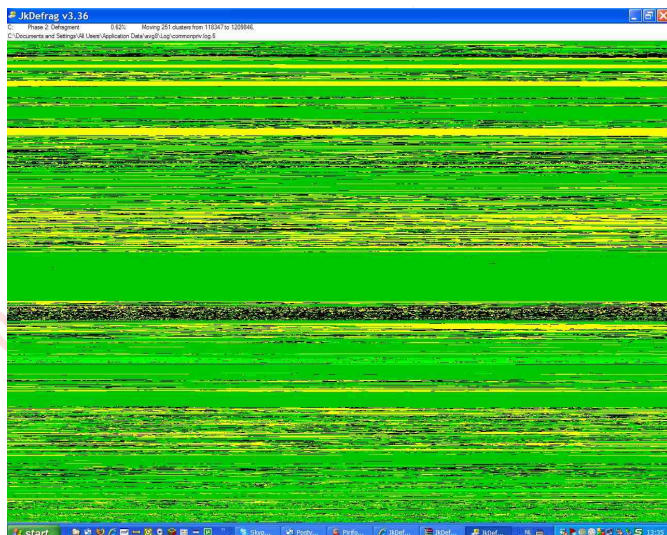
Het programma past de standaard Microsoft API voor defragmenteren toe. Het is daarom veilig. Maar het heeft zijn eigen strategieën en trucs, dat het snel maakt. De schijfruimte wordt niet geheel dichtgeplakt, maar aan het begin wordt enige vrije ruimte gehouden voor onder andere tijdelijke bestanden.

Er zijn drie fases:

1. Analyse
2. Defragmenteren
3. Optimaliseren

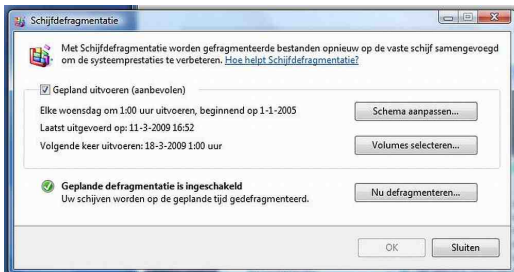
De analyse gaat snel, aan het eind toont JkDefrag een grafische afbeelding die met kleuren aangeeft hoe de actuele toestand is. Het defragmenteren kan uren duren, als je erg veel harddiskruimte hebt die erg 'verknipt is'. JkDefrag geeft aan hoe ver het is gevorderd. Het optimaliseren gebeurt voor verschillende zones op een aangepaste manier. Ook dit kan naar believen worden aangepast.

JkDefrag in actie op een overvolle harddisk. Linksonder het beeld van fragmentatie vóór, rechtsonder het beeld na behandeling.

Of Windows zelf gebruiken?

Bij Windows zit standaard een programma om te defragmenteren. Voor Windows XP en Vista is dat op basis van Diskkeeper, waarvan ook een uitgebreidere versie te koop is. Maar JkDefrag is sneller en heeft een aantal opties en trucs aan boord die het ook beter maken. Bovendien kan het automatisch opgestart worden. Dat doet overigens Vista standaard ook (wekelijks).

Nog een voordeel van JkDefrag ten opzichte van de in Windows aanwezige tool is de screensaver-versie. Die gaat automatisch zijn werk doen als de pc niets beters te doen heeft. Een slimme zet van Jeroen Kessels!

En laten we wel wezen: een goed, klein, handig en gratis programma dat bovendien niet eens hoeft te worden geïnstalleerd, is een lust voor de pc-gebruiker!

Snelheidswinst

De snelheidswinst tijdens normaal gebruik van de pc is afhankelijk van heel veel factoren en nauwelijks op een betrouwbare manier te meten. Daar waag ik me niet aan.

Wel heb ik gekeken naar de snelheidswinst op een 'verziekte' XP-machine, na de nodige verbeteringen in de registry en opschonen van autostarts met het programma CCleaner. Een deel van de potentiële snelheidswinst was dus al door CCleaner 'weggekaapt'.

Het resultaat:
 booten vóór JkDefrag:
 1 minuut en 43 seconden.
 booten na JfDefrag:
 1 minuut en 30 seconden.
 Er was dus een duidelijk meetbaar voordeel bij het booten. Maar het mees- te voordeel zal optreden tijdens het normale gebruik van de pc.

MoIP

John van der Laak

MolP? Wat is dat nu weer? Een verzamelnaam voor mobiele communicatietoepassingen. MolP staat voor Mobiele communicatie over Internet Protocol. Het omvat tekst-, audio- en video-communicatie via internet, waarbij gebruik gemaakt wordt van de niet-lokatie-afhankelijke toegangsmogelijkheden van internet. Zoals 3G, GPRS, WiFi en Wimax.

Hoe?

MolP-programmatuur bevat real-time beschikbaarheidsdetectie (aanwezigheid) en meldt de gebruiker automatisch aan bij vooraf ingestelde toepassingen. Verplaatst een gebruiker zich van het ene naar het andere toegangspunt, dan zal de aanmelding slechts overschakelen naar een nieuw toegangspunt, wanneer de verbinding via een toegangspunt waarmee eerder een verbinding werd gemaakt wordt verbroken. Hierdoor kunnen, afhankelijk van de alertheid van de gebruikte toepassing, korte onderbrekingen of het geheel uitvallen van de verbinding voorkomen.

Nu zal de gebruiker zich doorgaans binnen het bereik van een vast toegangspunt bevinden; in een trein, vliegtuig, of schip zal de vervoerder er steeds vaker toe overgaan er een aan te bieden.

Waarmee?

MolP-programmatuur wordt steeds meer aangepast voor het gebruik via mobiele apparaten als PDA en tele-

foons. Door het verkleinen van het formaat van laptop-computers en de integratie van het toetsenbord in het scherm wordt het onderscheid tussen mobiel en vast steeds moeilijker te maken. Het is nu al mogelijk om via een mobiele telefoon, gebruikmakend van mobiel internet, te telefoneren met behulp van VoIP-programmatuur.

Welke?

In een recent verleden heeft de DOSgg u kennis laten maken met chat- en VoIP toepassingen via internet. We hebben de ontwikkelingen voor u gevolgd en u onder andere kennis laten maken met Instant Messenger en VoIP-programmatuur, VoIPbuster en, naar ik vernomen heb, een minder geslaagde poging met een workshop Gizmo5.

Ook in 2009 zal de HCC-interessegroep CompUsers de ontwikkelingen op het gebied van hardware en programmatuur voor MolP-toepassingen blijven volgen. Als eerste willen we een Nederlands freeware-product behandelen: Nimbuzz.

Links:

<http://www.nimbuzz.com/>
<http://www.nimbuzz.com/nl/widgets/>
<http://www.fan.tv/digitaal/toontext.asp?id=23888>
<http://dotcompanies.nl/2008/01/23/nimbuzzcom-%E2%80%93-chat-bel-via-mobiel-internet/>

Tip van Kees: Bestanden sorteren

Ben je aan het werk in een map waar eigenlijk een beetje te veel bestanden in staan? Dan ken je vast ook wel het probleem: met welk bestand was ik ook alweer bezig?

Ik heb dit probleem met name als ik een bestand wil toevoegen aan een e-mail bericht. Maar ook als ik een bestand gewoon nog een keer in een tekstverwerker wil openen.

In al deze gevallen helpt het om de bestanden te sorteren op datum/tijd. Dus eerste de details opvragen en daarna aangeven dat je de weergave gesorteerd wilt hebben op tijd waarop de bestanden zijn aangemaakt, en niet op bijvoorbeeld alfabet. Het bestand waar je zo net mee bezig bent geweest, staat dan of helemaal bovenaan, of helemaal onderaan.

Dit scheelt zoeken!

Knetterende onzin...

Om te beginnen is daar deze gedachte, ik citeer: *De 'registry' wordt door Windows ingelezen in het RAM geheugen. Hoe compacter de registry, hoe sneller dit inlezen gaat en hoe minder 'kostbaar' RAM-geheugen in beslag genomen wordt. Registry cleaners ontlenen hieraan hun nut, volgens de 'gelovigen'.*

Baarlijkse nonsens, behalve het "volgens de gelovigen" want daar zit inderdaad de kern van alle onzin. Wie iets schrijft over techniek, een zeer exact vakgebied, moet niets geloven maar alles gewoon weten.

Het register wordt dus niet in het RAM-geheugen geladen en de omvang van een registerbestand heeft geen invloed op de prestaties. Ook het verhaal over fragmentatie houdt geen steek. Het programma Auslogics Registry Defrag vertelt na uitvoering enthousiast dat het register nu 6% sneller gelezen kan worden. Ik ben er diep door ontroerd. Maar 6% waarvan? Reken maar "voordeel schutter" dat alle bestanden samen maar liefst 300MB groot zijn. Dat knalt de harde schijf in één seconde via DMA in het geheugen en als daar zes procent op wordt gewonnen kan dat 60msec sneller. Afgezien van het feit dat dit inlezen dus helemaal niet plaats heeft.

...en volstreekte waanzin!

Het programma Auslogics Registry Defrag defragmenteert ook de registerbestanden en dat is een totaal ander onderwerp en dus ook andere gierende onzin. Henk schrijft: *Zoals gezegd bestaat de registry uit een databank verdeeld over een aantal bestanden. Die net als alle andere bestanden de nare eigenschap van fragmentatie hebben en daardoor vertragend kunnen werken bij het opstarten van Windows en in het RAM-geheugen onnodig plaats in nemen.*

Waar de onzin vandaan komt dat gefrag-

Ruud roert een omstreden onderwerp aan t.a.v. de Windows-registry. Ik heb met inspanning gezocht naar meningen en inzichten. Er blijken toch heel veel meningen die pleiten voor het opschonen, defragmenteren respectievelijk compacter maken van de registry. Er zijn ook heel veel programma's voor.

Het blad PCWelt heb ik niet aangehaald om daar enige autorisatie aan te ontleenen. Integendeel. Ik wees er juist op dat dit blad tegenstrijdige meningen over opschonen van de registry geeft. En ik kan er nog wel een aantal bij slepen, voorstanders en tegenstanders.

Maar laten we nu eens kijken wat Microsoft in november 2006 in hun 'Technet' zegt bij hun programma PageDefrag:

One of the limitations of the Windows NT/2000 defragmentation interface is

Commentaar Ruud Uphoff

(bij het artikel over het Register van Henk van Andel)

Het artikel van Henk bevat een aantal onjuistheden, overeenkomend met onuitroeibaar volksgeloof. En het vervelende is dat het hele artikel daardoor onderuit gaat, want het stoelt geheel op deze onjuistheden.

menteerde bestanden geheugen kosten is me onduidelijk. Mogelijk worden registerfragmentatie (van geen belang) en bestandsfragmentatie hier door elkaar gehaald.

Verder roept Henk: *Normale defragmenteer-programma's blijven gelukkig van de registry af, omdat deze bestanden geopend zijn worden ze door normale defragmentatieprogramma's overgeslagen. Maar er zijn wel een aantal programma's die specifiek de registry kunnen defragmenteren en verkleinen.* Waar deze onzin vandaan komt is ook alleen maar raden. Defragmenteer de harde schijf eenmaal per week en je hebt ook ongefragmenteerde registerbestanden. Althans in Windows XP want onder Windows Vista gebeurt dat al wekelijks geheel automatisch op de achtergrond.

Over de vermeende winst van 120 naar 90 seconden?

Ik zie alleen een natte kreet die op geen enkele manier wordt ondersteund met een beschrijving van de gevolgde procedure. Hoe zijn de momenten gedefinieerd die gelden als het starten van het systeem en het eindigen van het startproces? Welke acties die de programma's hebben uitgevoerd zijn reden om aannemen van oorzakelijk verband tussen de tijdsverschillen en het draaien van deze programma's te rechtvaardigen? Hoe dan ook. Of Windows nu 90 of 120 seconden nodig had om te starten, het zijn beiden nonsenswaarden.

that it is not possible to defragment files that are open for exclusive access. Thus, standard defragmentation programs can neither show you how fragmented your paging files or Registry hives are, nor defragment them. Paging and Registry file fragmentation can be one of the leading causes of performance degradation related to file fragmentation in a system.

Als Microsoft daarvoor een programma beschikbaar stelt, dan denk ik dat dit voldoende de wenselijkheid (onder bepaalde omstandigheden) daarvan aan geeft.

PageDefrag doet zijn werk pas bij een herstart (net als andere dergelijke programma's), omdat de registry niet gedefragmenteerd kan worden als Windows draait. Dus niet tijdens een wekelijkse defragmentatiebeurt in XP en Vista.

Windows start met of zonder vervuild register in 30 seconden (Vista een paar seconden langer dan XP) Wat verder via een methode "natte vinger" is bepaald, zegt echt niets, maar wie wil weten hoe je het hele proces kunt meten wil ik dat graag eens een keer leren. Je komt dan echt niet beneden de drie minuten uit!

Tenslotte wordt getracht het verhaal enige autorisatie te verlenen door PC Welt te noemen. Het veronderstelde gezag heeft het blad bij mij niet. Het blad heeft niet de pretentie de lezer compromisloos juiste informatie te verstrekken, ook als deze op gespannen voet komt met andere belangen.

Tijd voor discussie!

Wat mij betreft is het tijd voor een stevige discussie binnen CompUsers: moet informatie juist zijn, ook als andere belangen in de commerciële sfeer, dus behoud en werven van abonnees of leden, het wenselijker maken onzin uit te kramen waar iedereen in gelooft, of moeten we ons houden aan de saaiere werkelijkheid. Nou ja, saai voor wie eigenlijk?

Met artikelen zoals door mij gewraakt, koesteren we krampachtig de inmiddels achterhaalde actietjes die het in het verleden zo goed deden. Misschien dat hier de vergrijzing niet alleen met leeftijd te maken heeft, maar ook is vastgeroest tussen onze oren. De eerste vorm is niet tegen te houden, ze hangt nu eenmaal aan het klimmen der jaren. Maar het tweede kun je vierkant vertikken, of je nu 66 of 80 bent! Onze Vlaamse vrienden, met net als ik een bloedhekel aan de 'je' en 'jij', verhuftering die nodig zou zijn om deze vergrijzing tegen te gaan, hebben er zo'n leuke kreet voor!

Laat u niet doen he!

Misschien heeft Ruud gelijk dat de tijdswinst van defragmenteren van de registry geringer is dan Microsoft op Technet suggereert. Inderdaad wordt de registry snel via DMA in het geheugen geladen. Volgens Ruud niet het RAM-geheugen. Maar ander geheugen zit toch echt niet in mijn pc!

Bij mij hielp het opschonen van de registry aanmerkelijk. Hoe ik de winst van 110 naar 90 seconden (na opschonen, zonder defrag) heb gemeten wil ik graag uitleggen. Dan mag ik vast ook weten hoe Ruud meet dat je echt niet onder de drie minuten uit komt :-).

Kortom, termen als 'knetterende onzin', 'volstreekte waanzin' en 'onzin uitkramen waar iedereen in gelooft' mogen van mij gerelativeerd worden.

Henk van Andel

CeBIT 2009

Henk van Andel

CeBIT

HANNOVER
3.-8.3.2009
cebit.com

De jaarlijkse CeBIT in Hannover is een van de belangrijkste computerbeurzen ter wereld. Dit jaar van 3-8 maart. Op 400.000 m² (ongeveer 500 voetbalvelden) werden 700.000 bezoekers verwacht. De HCC-dagen zijn ook heel groot, maar passen toch meer dan tien keer in de CeBIT.

Met HCC naar CeBIT

De HCC wist 1.000 gratis kaarten (normale prijs € 38) voor de CeBIT in Hannover los te peuten. Maar dat is voor de meesten 300 à 400 km van huis. Daarom organiseerde de HCC ook bussen die uit vele delen van het land naar Hannover reden. Voor € 39 een reourtje, inclusief ontbijt in de bus. Dat mocht ook wel, want de bussen vertrokken al om vijf uur 's-morgens. Om elf uur 's avonds waren zij terug. Er bleef ongeveer zes uur over om de beurs te bezoeken.

In eerste instantie kregen de HCC kader/kernleden het aanbod om naar de CeBIT te gaan, zodat die niet achter het net konden vissen. Daarna kregen alle HCC-leden per e-mail hierover bericht. Petra Claessen had het idee al gedropt in een bespreking met Florus Vogelaar en ondergetekende, om te testen hoe dit zou vallen. Ik zat daarom al reikhalzend uit te kijken en was mischien de eerste die inschreef. Het was ongeveer 30 jaar geleden dat ik de CeBIT bezocht, het kon dus geen kwaad er weer eens heen te gaan.

'Vertical Market Solutions'

Als je denkt in zes uur de CeBIT helemaal te bekijken, dan kom je bedrogen uit. De thema's waren overzichtelijk in hallen ondergebracht en in de bus werden al plattegronden uitgedeeld. Maar ook bij een zorgvuldige planning van je bezoek zullen de meesten ontdekken dat de mond vaak groter is dan de maag.

Toch was de reis meer dan de moeite waard. Het is een 'professionele' beurs, er valt dus niets te kopen voor consumenten. Maar je ziet in korte tijd alle nieuwigheden van de wereld, althans voor zover je de kans had om de stands te bezoeken. Hopelijk organiseert de HCC in 2010 weer zo'n reis.

Je weg vinden op de CeBIT vergt even wat inbeeldingsvermogen. Niet alle benamingen zijn even duidelijk. Wat bedoelen ze bijvoorbeeld met 'Vertical Market Solutions'? Maar gelukkig waren

er ook veel benamingen zoals 'Open Source Solutions', 'PC & Notebooks', 'Netbooks', 'Graphic & Sound', enzovoort. Ik had dus voldoende mogelijkheid om mijn rondgang te plannen. Maar moet erbij vermelden dat aan het eind van de middag pas halverwege was en hard moest hollen naar de gereedstaande bus op het parkeerterrein.

Toch zal ik proberen een verslag te doen van een aantal nieuwigheden.

Yes! We're OPEN

De eerste hallen die ik doorworstelde hadden als thema allerlei 'business solutions'. Oftewel in het Nederlands: software. De grootste stand was voor het Duitse SAP. Zeker een voetbalveld in oppervlak, maar dan met 2x 110 keurig in het pak gestoken spelers. Het publiek was er niet veilig, want iedere speler wilde met je praten.

Dan natuurlijk IBM. Ik herkende ze meteen. Keurig aangeklede figuren in een krijtstreepjespak. Perfecte pasvorm. In de 30 jaar dat ik niet op de CeBIT was, waren die mensen niet dikker geworden.

Opvallend was ook de grote cluster voor Open Source software. Allerlei Linux-smaken, OpenOffice, Joomla!, Drupal en nog veel meer. Met een eigen boekje met beschrijvingen van alle stands. Gratis en toch wordt er kennelijk aan verdiend. Want zo'n stand kost niet niks.

Er was ook gebruikte commerciële software te koop. Van merken als Microsoft en Adobe. Hoe kan dat? Wel, een grote firma heeft bijvoorbeeld 900 licenties van Office 2007 nodig, koopt bij Microsoft een pakket van 1.000 en stoot daarvan 100 licenties af. Dit schijnt zelfs in de ogen van de grote softwarehuizen legaal te zijn. Of ze er blij mee zijn, is een ander verhaal.

LCD scherm, whiteboard?

Geen van tweeën. Of eigenlijk: beide. Een kruising tussen een heel groot LCD-scherm en een whiteboard. Je kunt er dingen op laten zien en je kunt er met (nep) viltstiften in bonte kleuren op schrijven. Althans, het is net of je schrijft, maar in feite wordt het schrift op het LCD-scherm weergegeven. Een touchscreen zoals op een PDA en vele nieuwe GSM-telefoons, maar dan (bij IRTOUCH Systems Co) tot bijna 7x12 meter groot!

Genius vindt wiel weer uit

Waarom zou een laptoptas zwart moeten zijn? Ze waren er in alle vormen en kleuren. Wat dacht je van een schijfvormig toetsenbord? Circa 25 cm in doorsnee en de toetsen keurig in een kring. Schijnt iets voor 'gamers' te zijn, zie www.ultron.de.

Genius had een andere vinding, die vast niet voor een doorbraak gaat zorgen. Een muis, niet met een scrollwiel maar met een optische sensor. Ze noemen het een 'OPTO-Wheel laser mouse' en het heeft een 'fascinating scrolling experience for PC users'. Laat ik er niet omheen draaien, de dame die deze muis presenteerde heeft me meer gefascineerd dan de muis.

Opslagproblemen? Geen nood. Koop bij incom.de een blueray brander/wiselaar met een totale capaciteit van 5 terabytes. Daar zitten dan wel een heleboel blueray-discs in. Met een verwachte levensduur van 50 jaar, dat wel. Dus als de foto's van je dierbaren je lief zijn en je hebt nog zo'n tienduizend euro's over, dan heb je nu de oplossing.

Internetten vóór de TV

Weten jullie nog dat AVM met hun Fritz!Box modems een bescheiden hoek had ingenomen op de DOSgg-stand HCC-dagen anno 2006? Op de CeBIT pakten ze het wat grootser aan. Een mega-stand met twee verdiepingen. Elk jaar introduceert AVM daar een aantal nieuwe producten. ook dit jaar wee.

Daar waren weer een aantal nieuwe ontwikkelingen te zien. Wat mij het meest aansprak was de nieuwe Fritz!Box 7390 ADSL-modem. Nee, VDSL-modem, maar ook geschikt voor ADSL. Globaal zoals het huidige vlaggenschip 7270, maar met gigabit-LAN en ingebouwde antennes voor WLAN en DECT. Maar het meest spectaculair is de toepassing van VDSL2 (Very high bit rate DSL), waarmee downloadsnelheden tot 100 mbps zijn te halen. Dat is vier keer zo snel als het maximum van ADSL+ (24 mbps). KPN en BBned hebben de infrastructuur al voor een groot deel gereed, misschien kun je eind dit jaar VDSL bestellen. Dan is trouwens de nieuwe 7370 pas op de markt. Ook nieuw was een DECT-telefoontje

met HD geluidskwaliteit, dat geheel afgestemd is op integratie met de Fritz!Box-modems. Nieuw was ook de Fritz!Media 8260, een soort LAN/WLAN router (300n) dat o.a. Internet-tv en VideoOnDemand in HD-kwaliteit naar de tv kan sturen. Werkend te zien op de CeBIT, aangesloten op een tv.

Ik kijk natuurlijk op de achterkant, maar miste een tv-aansluiting. Klopte, men had een tv aangesloten met een LAN-aansluiting. Die bestaan dus ook al. Niet gek, want de 8260 heeft een ingebouwde Firefox-browser voor de bediening. Internetten doe je dus voortaan in de huiskamer voor de TV en niet meer achter de pc. Ooit komt het nog zo ver dat we onze computer helemaal kwijt raken?

De draad kwijt

De moderne WLAN-technologie is goed, veilig en bedrijfszeker. In kantoren een goed en goedkoop alternatief voor een bedraad netwerk.

Op de CeBIT voerden de WLAN access points met 801.11g (54 mbps) en 801.11n (de '300n' draft met 300 mbps snelheid) de boventoon. Veel daarvan zenden uit op 2,4 en 5 GHz, zodat een storingsvrije ontvangst vrijwel gegarandeerd is.

WLAN wordt ook buiten kantoren steeds populairder. Iedereen kent inmiddels wel de ober die op een terrasje de bestellingen opneemt op een klein apparaatje, dat via WLAN met de keuken (en de bar) verbonden is. Velen hebben ook de WLAN-telefoontjes gezien. Ze zien eruit als een draadloze telefoon, maar bellen via VoIP en WLAN. Zolang de afstand naar het WLAN access point maar klein genoeg is, gaat dat prima. Tenminste, als het

WLAN netwerk onbeveiligd is of beveiligd met een wep-key. Een enkel WLAN-toestel kan ook de WPA(2)-beveiliging aan.

Een groot probleem zijn in mijn ervaring de 'onbeveiligde' openbare WLAN-hotspots van KPN, Vodafone, T-Mobile, etc, die slechts toegang geven nadat je een browservenster een paar toverspreuken hebt toevertrouwd. Maar de Koreaanse UniData Communication Systems wist te melden in de loop van dit jaar daarvoor een toestel aan te bieden. Zover ik weet de eerste die dit probleem oplost. Ze lieten ook een SIP Wireless Video Conference Handset zien. Een hele mond vol voor een WLAN-videotelefoon. Het bleek nog een dummy, in de loop van 2009 moet

het echt op de markt komen. Ik vraag me af of het een groot succes gaat worden. KPN heeft zoiets van Philips, dat alleen via InternetPlusBellen werkt. Maar dan moet 'de andere kant' uiteraard ook zo'n ding hebben. Zolang het geen algemene standaard wordt, blijft het volgens mij 'Spielerei'.

WLAN wordt niet alleen in kantoren en thuis, maar ook steeds meer op de werkvloer gebruikt. Industriële pc's die met elkaar communiceren via WLAN. Of heftrucks met een soort grote 'navigator': een groot touchscreen met ingebouwd een (Windows) pc. Via WLAN krijgt de heftruckchauffeur zijn opdrachten, die hij kan afmelden via het touchscreen.

Praten met de computer

Communiceren met een computer via een toetsenbord en een beeldscherm is natuurlijk behelpen. Als het handig zou zijn, waren de mensen ongetwijfeld met een toetsenbord en beeldscherm geboren.

Waarom niet gewoon praten en luisteren? Daar heeft Linguattec.de een oplossing voor. Met behulp van het programma Voice Pro 12 kun je 'voorlezen' voor de computer, die het dan

keurig en met een hoge trefzekerheid op het scherm zet. Niet helemaal nieuw, een verdere ontwikkeling van een voorganger van IBM. Het zag er tijdens de demonstratie indrukwekkend uit. Hochdeutsch. Ik vroeg me af wat er zou gebeuren als ik dezelfde tekst in mijn brabbeld-Duits zou voorlezen. Dat mocht ik proberen, maar dan moest ik eerst het programma trainen. Aha, dacht ik. Helaas, ik had geen tijd.

Dan moet de computer natuurlijk ook kunnen praten. Dat kan. Linguattec heeft daarvoor het programma 'Voice Reader'. Compleet met een lipsynchroon hoofd. Ook in het Nederlands. Ik heb een deel van de CompUsers website laten voorlezen. Volgens mij was de jufvrouw die het voorlas een Vlaamse en de klemtoon lag nog vaak verkeerd. Dat kun je woordje voor woordje in orde maken door de juiste fonetische spelling op te geven. Ik wacht liever nog even totdat Voice Reader de juiste uitspraak uit de Dikke Van Dale begrijpt.

Dan heb je natuurlijk nog een taalprobleem. Nee hoor, Linguattec heeft daarvoor de Personal Translator. Prima voor Engels-Deutsch en Deutsch-Engels. Frans, Italiaans, Portugees, Spaans en Chinees kan ook. Nog geen Nederlands. Een beter alternatief is het van oorsprong Russische @Prompt, dat voor kleine stukjes tekst op het web gratis is.

Conclusie

Een bezoek aan de CeBIT vond ik heel waardevol. Het initiatief van de HCC om dit te organiseren tegen een aantrekkelijk prijskaartje komt zeker voor herhaling in aanmerking. Maar op één dag op-en-neer per bus zal niet voor iedereen voldoende tijd over laten voor de CeBIT zelf. Misschien is er de volgende keer een mogelijkheid voor een tweedaags bezoek met een goedkope overnachting?

SSL-Certificaat van HCC is niet vals!

Ruud Uphoff

Stel je voor dat het volgende bericht in de kant zou verschijnen:

Een team van wetenschappers is erin geslaagd een drukpers te ontwikkelen waarmee biljetten van 50 Euro kunnen worden gedrukt die zelfs door De Nederlandse Bank of de Europese Bank niet van echt zijn te onderscheiden. Alle supermarkten weigeren nu al biljetten van 50 euro aan te nemen, omdat die in de toekomst heel misschien wel een vals zouden kunnen zijn?

Of een methode om paspoorten te drukken die niet van echt te onderscheiden zijn. En dus geloof je niet meer dat je moeder je moeder is, want haar paspoort kan binnenkort wel eens vals blijken te zijn.

Mag het voorgaande als pure idioterie overkomen, zo idioot is het niet als nitwits resultaten van wetenschappelijk onderzoek gaan interpreteren. Een team van wetenschappers, je weet wel, wiskundigen met dr. voor hun naam, lieden die een stukje van een soort algebra kunnen genereren waarvan een normaal mens zegt "Doe 't maar in mijn pet. Ik zal het morgen wel uitzoeken", zo'n team heeft een methode ontwikkeld om valse SSL-certificaten te kunnen maken die door elke browser als echt worden geaccepteerd.

Prompt is er een egoetje dat zichzelf opvijzelt door een programmaatje te bakken dat signaleert of een certificaat zo'n in de toekomst vervalsbare handtekening heeft en dan adviseert de betreffende websites niet meer te vertrouwen.

Ik vraag mij af of lieden die een website van hun eigen vereniging niet meer vertrouwen, (omdat een manneke op internet dat staat te beweren) dezelfde zijn die op gezag van een e-mailtje naar een phishing site surfen om daar de codes voor toegang tot hun bankgegevens te laten controleren.

Laat je niets wijs maken: Er zijn geen valse certificaten in omloop die je browser accepteert. Het certificaat van de HCC is ok! En bovendien heb ik geen vals certificaat nodig om met een namaakwebsite van de HCC je gegevens te achterhalen. Maar dat is weer een ander verhaal.

Voer uw tekst in (max. 250 tekens)

Selecteer uw taal:

● Werken met PainShopPro ●

Henk Rieke

Paint Shop Pro
Photo X2
30-dagen-proef
te downloaden bij
www.corel.com

Op internet zijn veel voorbeelden van fotobewerking te vinden en die kunnen wij heel goed gebruiken. In onderstaande beschrijving laat ik zien hoe van een foto een fantasiebewerking gemaakt wordt, die een aardig effect heeft, maar die tevens het gebruik van diverse gereedschappen laat zien. Een eigen inbreng is daarbij ook goed mogelijk.

In een eerdere editie van de SoftwareBus hebben wij vermeld dat er een nieuw hobbyblad verschenen was, gericht op de hobbyisten die met PSP foto's bewerken. Het blad was in Nederland moeilijk te koop, maar zag er veelbelovend uit.

Intussen is editie 8 uitgegeven, maar dit is tevens de laatste, het blad is kennelijk onvoldoende aangeslagen en de uitgever stopt ermee. Jammer. Wij moeten dus op 'eigen kracht' verder, want PSP blijft een sterk gereedschap.

De bewerking is met PSP 9 gemaakt, maar werkt ook in de nieuwe programma's. Voor PSP 8 is het moeilijk, vanwege de oude programmastructuur.

Hieronder is het eindresultaat.

henkriek@casema.nl

Lesbos, Griekenland

HR

SELECTEER	Afbeelding; het verdient aanbeveling bij het uitkiezen te letten op de mogelijkheid een deel van de afbeelding buiten een kader te brengen.
Menu VENSTER	< dupliceren
Menu LAGEN	< dupliceren (geef de laag een naam, K01)
Scherm MATERIALEN	zet voorgrond op wit, achtergrond op transparant.
Scherm LAGEN	< Nieuwe rasterlaag, raster 1, OK
Gereedschap BASISVORMEN	< rechthoek (of een andere basisvorm) Neem voor de breedte van de lijnstijl ca 20-25 pixels. Trek de rechthoek. Een deel van de afbeelding moet buiten de rechthoek vallen, om het uitspringende deel te vormen. Er wordt een rechthoek met een witte kaderlijn getekend in raster 1.
Gereedschap VERVORMEN	< Maasvormige vervorming Over de afbeelding wordt een netwerk gelegd, op de kruispunten staan handvatten. Vervorm de rechthoek d.m.v de handvatten zodanig dat de rechthoek willekeuriger wordt, en (in deze afbeelding) de boeg van de boot buiten het kader komt te liggen. In de laag 'raster 1' is de rechthoek nog wel wat te verschuiven.
Menu BEWERKEN	< Samengevoegd kopiëren
Menu BEWERKEN	< Plakken < plakken als nieuwe laag, raster 2
Gereedschap SELECTIES	< Lasso < intelligente randselectie. Markeer de buitenzijde van het raam, de stippelijst stroomt.
Menu SELECTIES	< Omkeren
DELETE	(Cursor op Raster 2 laat nu alleen het raam met de vulling zien, de rest van de afbeelding is transparant)
Scherm LAGEN	< Selecteer laag Achtergrond.
Menu LAGEN	< dupliceren, geef de laag een naam, K02
Menu AANPASSEN	< voor dit protocol is gekozen voor Kleurtoon en Verzadiging < Kleurtoon, Verzadiging, Helderheid met -100 voor verzadiging, OK (kopie 02 wordt nu omgezet in een zwart/wit-afbeelding. Cursor op K02 laat de zwart/wit-afbeelding zien. Hier kan van alles geprobeerd worden.
Menu SELECTIES	< niets selecteren
Scherm LAGEN	< selecteer de laag K01
Gereedschap VERVORMING	< Lasso < intelligente rand selectie Selecteer (in deze afbeelding) de boeg van het schip plus een stukje van de romp.
Menu SELECTIES	< Omkeren
DELETE	(alleen de boeg van het schip komt (in deze afbeelding) op laag K02. Controleer met de cursor of dit inderdaad het geval is)
Breng LAAG KO2	naar de top van het lijstje., de boeg valt nu over de kaderlijn
Menu SELECTIES	< niets selecteren.
Menu LAGEN	< Samenvoegen < alles samenvoegen Afwerken met een fotolijst naar keuze Eventueel tekst toevoegen.
Menu LAGEN	< Samenvoegen < alles samenvoegen.

<http://home.roadrunner.com/~suzshook/12tips-indexanchors.htm>
<http://8bf.net/>
<http://www.oudje.nl/> (leerzaam)
<http://www.redfieldplugins.com/> n(niet alles gratis)
www.sheilsoft.com/psp.htm
<http://www.thepluginsite.com/>
<http://www.xero-graphics.co.uk/freeware.htm>

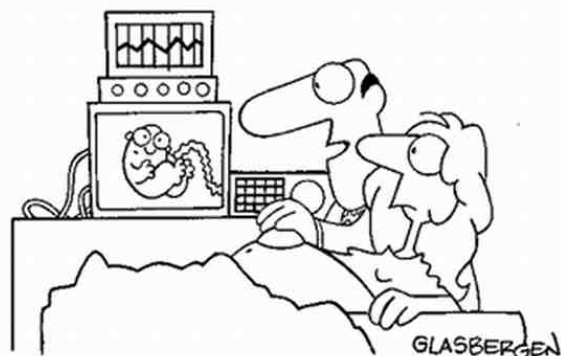
Uit de VraagBaak geklapt: De hoofdletter twee

Iemand belde me via de VraagBaak. Hij had plotseling een probleem met zijn toetsenbord. Er was -zoals altijd- niets gebeurd, het was vanzelf gekomen. Het toetsenbord produceerde verkkerde tekens. Als hij een 'k' intoetste, kreeg hij een '2'. En nog een stelletje van dat soort eigenaardigheden. Ook als de shift-toets werd ingedrukt.

Door dit eigenwijze toetsenbord kon hij eigenlijk niets met zijn systeem. Hij had al naar de 'autostarts' van Windows gekeken en deze uitgemest met MSCONFIG en opnieuw opgestart. Want misschien werd een raar programmaatje automatisch opgestart; zijn opgroeiende nageslacht gebruikte de PC ook vaak. Om MSCONFIG in te typen had hij de letter 'm' moeten knippen en plakken vanuit een e-mailbericht, want de 'm' produceerde een '0'. Het had niet mogen baten.

Ik heb hem snel een programma gestuurd voor een virtueel keyboard op het scherm, je kunt dan 'typen' met de muis. Ik stuurde ook een programma om de toetsen van het keyboard te 'remappen'. Dat zou misschien een eventueel al draaiende 'keymapper' kunnen ontmaskeren. Die zou binnen kunnen sluipen door een 'grappig' virus, dat overigens niet ontdekt was door zijn virusscanner.

De 'keymapper' verraadde inderdaad het probleem: 'het lijkt wel een numeriek toetsenbord', hoorde ik aan de andere kant van de lijn. Ik vroeg of hij misschien een laptop had en de NumLock toets aan had staan. Bingo! Probleem opgelost.

“Your baby is developing very nicely.
Would you like to send him an e-mail?”

● Back to the future ●

Gadgets in de digitale fotografie die oude tijden doen herleven

Wessel Sijl

Met de huidige stormachtige ontwikkelingen in de digitale fotografie worden camera's en fotobewerkingsmogelijkheden steeds beter, en makkelijker te gebruiken. Met een beetje serieuze aanpak bereik je een kwaliteit waarvan men in oude tijden - en dat is eigenlijk nog maar kort geleden - alleen maar kon dromen. Maar er is tegelijkertijd ook een paradoxale ontwikkeling: met behulp van de nieuwste digitale snufjes effecten van oude foto's of van slechte camera's verkrijgen. Eigenlijk bizar, een technisch goede foto opzettelijk 'verslechteren', maar ook best leuk. Niet alleen leuk trouwens, maar ook met een serieuze ondertoon om een bepaald gevoel over te brengen of een artistieke waarde te verkrijgen.

Veel effecten kunnen worden bereikt met de bekende fotobewerkingsprogramma's, zoals GIMP, Photoshop, PSP, enz. In sommige gevallen vergt dat een behoorlijke inzet, maar omdat de interesse naar dit soort gadgets - laat ik ze zo maar noemen - groot is geworden, zijn er talloze filters, plugins, scripts of zelfs speciale programma's verschenen, waarmee dat kan worden bereikt.

Inmiddels zie je dat veel mogelijkheden in de vorm van filters standaard worden meegeleverd met de fotobewerkingsprogramma's. En bij sommige camera's kan een foto vooraf worden voorzien van een effectfilter, en soms kan zelfs ook achteraf in de camera een foto worden 'ontwikkeld' met toevoeging van een of meer effecten. Een greep uit de vele mogelijkheden:

Sepia

Misschien wel de bekendste en meest gebruikte gadget, die veelal standaard deel uitmaakt van het fotobewerkingsprogramma: het doen herleven van de bruine foto's van weleer. Zie ter illustratie afbeelding 1.

Gebaseerd op dit idee bestaan er ook vele andere kleurvarianties voor klassiek aandoende foto's, zoals de cyanotypie (blauwtonige foto's), of foto's met een dieppaarse toon, dat het effect van een selenium 'getonede' analoge print heeft. En zo nog vele andere kleurtonen.

Klassieke technieken

We blijven even in de (pre)historie van de fotografie. De blauwtonige cyanotypie had ik al genoemd, maar er bestaan inmiddels ook plugins, scripts en filters voor het verkrijgen van de uitstraling

van een zoutdruk, albuminedruk, broom-oliedruk, enz.

Ik heb zelfs een keer een script gezien voor het verkrijgen van een - pseudo - daguerreotypie (en dan praten we over het prillste begin van de fotografie, vanaf 1830), op voorwaarde dat er wordt geprint op speciaal zilverglanzend papier.

Zie ter illustratie afbeelding 2a en 2b: een zogenaamd verouderde albuminedruk. En zie ter vergelijking de originele opname. Bij deze klassieke techniek-filters- en plugins wordt uiteraard niet alleen de tint omgezet, maar bijvoorbeeld ook de scherpte verzacht, er is wat onscherpte en lichtafval in de hoeken, laag contrast, lange toonschaal. Kortom, naar de stand ter techniek van die tijd.

Back to the fifties - colour

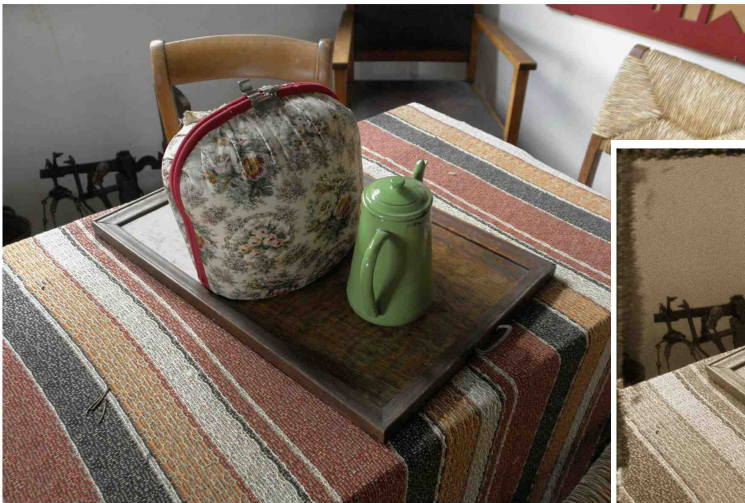
Een veelgebruikte uitdrukking die gebruikt wordt voor plugins, filters en scripts voor het verkrijgen van kleurenfoto's met de typische plastische, wat geprononceerde kleuren uit de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw.

Denk bijvoorbeeld aan de beelden van de filmtrilogie van Kaiserin Sissi. De 'afwijkingen' van die tijd kunnen in vele variaties worden verkregen, inclusief witte randen (destijds heel gewoon bij afdrukjes) en veroudering van de kleuren. Het wordt ook wel 'retro fotografie' genoemd.

Afbeelding 1: een gewone kleurenfoto gemaakt met een Sony digitale camera en in GIMP omgezet naar sepia

Afbeelding 2a (boven): de originele opname

Afbeelding 2b (onder): de 'verouderde albuminedruk'.
Let ook op de zogenaamd in ontbinding zijnde randen

Grove korrel

Ook een adept uit de tijden van film en filmontwikkelaar, die kennelijk bij sommige liefhebbers nostalgische gevoelens oproept, en ook geplaatst wordt bij bepaalde typen fotografie, óók met een artistieke bedoeling.

Voor de komst van de digitale fotografie werd korrel vaak al extra groot gemaakt (men sprak soms van 'opgeblazen korrel'), niet alleen door hooggevoelige films te gebruiken, maar ze ook op speciale wijze te ontwikkelen.

In deze digitale tijd zijn er tal van filters, plugins en scripts waarmee een gro-

ve korrel kan worden verkregen, vaak zelfs instelbaar op sterkte. Zie ter illustratie afbeelding 3.

Toycamera / Lomografie

Een bijzonder fenomeen dat al enige tijd bestaat, betreft foto's die technisch afzichtelijk slecht zijn door gebruik van goedkope ondermaatse camera's (vaak toycamera's - speelgoedcamera's - genoemd) met dito slechte lenzen, niet veel meer dan een plastic jampotbodem. Deze camera's bestonden al lang in het analoge tijdperk, en tegenwoordig zie je ook digitale evenknieën.

De slechte belichting, onscherpte, afwij-

kende kleurweergave, lichtafval en onscherpte in de hoeken (vignettering) en enorme tonvormige vertekening is dermate aanwezig dat het weer een eigen 'charme' heeft, die inmiddels door liefhebbers artistiek gewaardeerd en uitgebuit wordt.

Eén van die slechte (analoge) camera's was (of eigenlijk is nog steeds) de van oorsprong Russische Lomo, die een ware internationale hype - nog steeds - heeft veroorzaakt. Vandaar de term 'Lomografie' (zie ook: <http://www.lomography.com>).

Inmiddels zijn er programmaatjes, filters, plugins en scripts waarmee je de output van je camera zo kunt verslechteren, als ware het met zo'n speelgoedcamera gemaakt. Zie ter illustratie afbeelding 4a en 4b, hoe zo'n effect er uit kan zien.

Conclusie

Ik heb hiermee een vijftal soorten effecten de revue laten passeren. Fotografen zijn soms een eigenaardig en eigenzinnig volkje; enerzijds streven naar technisch en inhoudelijk perfectionisme, anderzijds vervolgens de resultaten (al dan niet fors) verslechteren wegens nostalgische, gevoelsmatige en/of artistieke doeleinden.

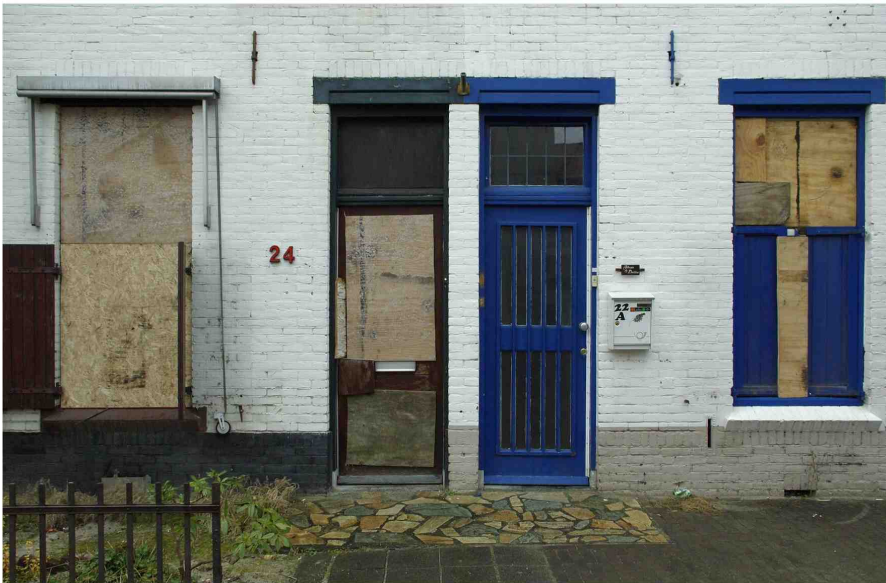
Maar dat is eigenlijk ook het leuke en aantrekkelijke: de mogelijkheden, en dan vooral de artistieke, zijn onbegrensd. Je foto net dát effect geven waardoor die zich ontdoet van het alledaagse en het kille perfectionistische, en die daarmee een geheel eigen unieke uitstraling krijgt.

Zoals uit de bovenstaande voorbeelden blijkt, zijn de effecten in de geest van de inhoud van de foto - vooral bij de

Afbeelding 3: foto met 'grove korrel'. Omwille van deze publicatie, om het goed te laten overkomen, is de korrel overdreven sterk gemaakt

Afbeelding 4a: de oorspronkelijke opname

Afbeelding 4b
het 'toy camera' effect. Zie de forse verslecheringen

Waar zijn deze filters, scripts en plugins te downloaden?

- Kijk eerst eens wat je eigen vertrouwde fotoprogramma in huis heeft. Vaak meer dan je verwacht.
- Voor de GIMP-gebruikers geldt hetzelfde (GIMP heeft zelfs standaard al veel mogelijkheden), maar kijk voor interessante scripts ook eens op de Plugin Registry van GIMP: www.gimp.org
- Deze maker biedt een hele mooie plugin, waarmee o.a. de genoemde effecten kunnen worden verkregen: <http://www.optikvervelabs.com>
- En kijk eens op deze site: http://www.freephotoshop.com/html/free_plugins.html

verouderde foto's in de afbeeldingen 1 en 2. De opname is zodanig dat het daadwerkelijk in oude tijden zou kunnen zijn vastgelegd (beide foto's zijn trouwens in een museum gemaakt).

Maar zo'n combinatie hoeft natuurlijk niet; het kan ook de moeite waard zijn om een 'klasieke techniek' eens los te laten op een foto met een ultramodern thema. Wie weet hoe dat overkomt.

Ik hoop snel wat van zulke experimenten te mogen aantreffen op de digigalerie van het Platform DigiFoto, of te mogen zien bij andere gelegenheden. Wie durft?

Chinees call center

Caller: Hello, can I speak to Annie Wan?

Operator: Yes, you can speak to me.

Caller: No, I want to speak to Annie Wan!

Operator: Yes I understand you want to speak to anyone. You can speak to me. Who is this?

Caller: I'm Sam Wan, and I need to talk to Annie Wan! It's urgent.

Operator: I know you are someone and you want to talk to anyone! But what's this urgent matter about?

Caller: Well... just tell my sister Annie Wan that our brother Noe Wan was involved in an accident. Noe Wan got injured and now Noe Wan is being sent to the hospital. Right now Avery Wan is on his way to the hospital.

Operator: Look, if no one was injured and no one was sent to the hospital, then the accident isn't an urgent matter, is it? You may find this hilarious but I don't have time for this!

Caller: You are so rude! Who are you?

Operator: I'm Saw Ree.

Caller: Yes! You should be sorry. Now give me your name!

Operator: That's what I said. I'm Saw Ree.

Caller: Oh, Gord ...

Operator: I'm afraid He is not online right now. Thank you for calling, Anie Way, Saw Ree, Sam Wan.

Natuurlijke spraakherkenningssoftware

door: Nicolaas A. Kraft van Ermel

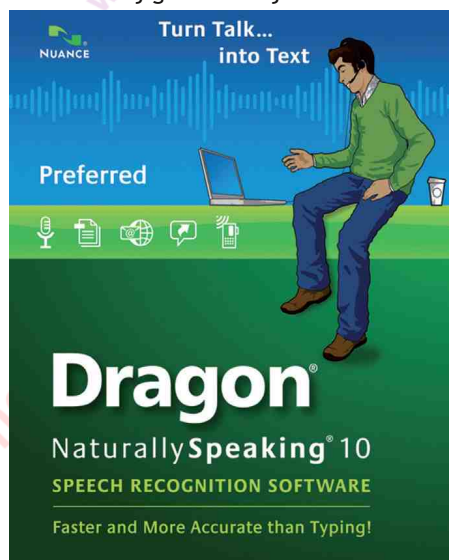
Een half jaar geleden begon ik pijn te krijgen aan mijn beide armen. Ik bleek twee overspannen pezen te hebben in beide duimen, oftewel: ik lijd aan RSI. Voor mij heel vervelend, allereerst omdat computertechologie mijn hobby is, ten tweede omdat ik voor mijn opleiding geschiedenis relatief veel en lange teksten moet intypen.

Dit was voor mij reden om naar alternatieven voor het gewone toetsenbord op zoek te gaan. Een van de alternatieven die ik tegenkwam en waar ik sindsdien mee werk is spraakherkenningssoftware.

De spraakherkenningssoftware doet twee dingen:

- 1 - Spraakcommando's omzetten in computercommando's: (als ik tegen de computer zeg: 'Start e-mail', dan wordt mijn e-mailclient opgestart);*
- 2 - Gesproken tekst omzetten in getypte tekst.*

Het eerste is een relatief simpel proces, de software moet leren aan een bepaald spraakpatroon een bepaalde opdracht te koppelen. Dit soort toepassingen wordt bijvoorbeeld gebruikt in omgevingen waar het snel kunnen uitvoeren van opdrachten essentieel is, zoals in gevechtsvliegtuigen, helicopters en tanks. Hiervoor kunt u ook denken aan automatische telefoniebeantwoorders bij grote bedrijven.

Het omzetten van gesproken tekst in getypte tekst is een moeizamer proces.

De gesproken tekst is vaak anders dan hetgeen men schrijft. Zo wordt het woord 'kenteken' uitgesproken als 'kentekun' (in fonetische notatie: *kentekən*). Het Nederlands kent net als veel andere talen de vervelende eigenschap dat stemhebbende consonanten aan het einde van een woord worden geassimileerd tot een stemloze consonant. Een 'd' wordt dan uitgesproken als een 't', en een 'b' wordt dan een 'p'. Er is in het Nederlands in uitspraak geen verschil tussen 'ik word' en 'hij wordt'. Het woord 'rib', klinkt als 'rip'. Daarnaast kent het Nederlands de klinkerparen 'ou' en 'au', en 'ei' en 'ij', die op dezelfde wijze worden uitgesproken. De manier waarop de spraakherkenningssoftware met deze taaleigenschappen

omgaat, is door te leren van de context waarin een spreker bepaalde woorden gebruikt. De software leert dan dat het woord 'ik' nooit voor 'wordt' staat en dat een 'eikenhouten tafel' iets fundamenteel anders is dan 'ik ijk de weegschaal'.

Voor een goed resultaat is het dus nodig om de spraakherkenningssoftware te trainen. De software laat u eerst een aantal teksten voorlezen, zodat deze leert hoe u dingen uitspreekt. Vervolgens is het raadzaam een aantal door u geschreven teksten aan de software te geven en deze voor te lezen. Dan leert de software ook door u veelgebruikte woorden die niet in het standaardwoordenboek van de software staan. De training is ook nog nodig om de software te laten wennen aan uw intonatie en stemvolume, en uw stem te leren onderscheiden van het achtergrondgeluid.

Op de markt zijn twee softwarepakketten te verkrijgen, IBM ViaVoice Desktop en Nuance Dragon Naturally Speaking. De distributie van beide producten verloopt via Nuance, er is op deze markt dus sprake van een feitelijk monopolie, dit valt dan ook te merken in de prijzen van de beide pakketten. Ik hoop dan van harte dat mw. Neelie Kroes dit artikel leest.

Zelf gebruik ik Dragon Naturally Speaking; dit is te verkrijgen in twee varianten: standard en preferred. Als u alleen Nederlandse teksten wilt inspreken dan voldoet standard. Wilt u ook Engels, Duits of Frans kunnen inspreken, dan zult u preferred moeten aanschaffen. Standard kost 99 euro en preferred 199 euro. Voor deze 100 euro extra krijgt u niet alleen de mogelijkheid om in vier talen te kunnen werken, maar ook nog mogelijkheden om met uw stem op internet te zoeken.

Op het gebied van hardware wordt door de spraakherkenningssoftware nogal wat gevraagd.

De systeemvereisten voor Dragon Naturally Speaking bijvoorbeeld zijn als

volgt:

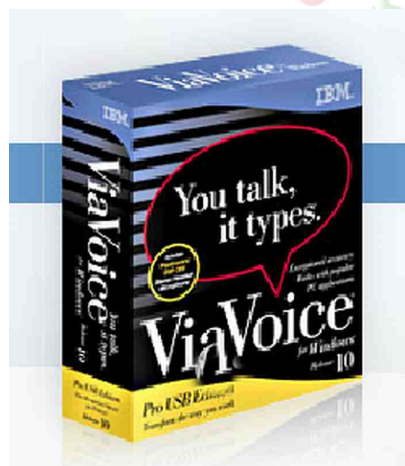
- Pentium 4, 1 Ghz+ (1,6 GHz aanbevolen; liefst Dual Core)
- 512 MB RAM (aanbevolen 1 GB)
- Geluidskaart geschikt voor 16-bits geluidsopnamen
- Geschikte opnameapparatuur

De opnameapparatuur kan van alles zijn, zolang de microfoon beschikt over noise canceling functionaliteit. Op de website van Nuance kunt u een overzicht vinden van welke microfoons het best presteren in combinatie met Dragon Naturally Speaking. Naast een gewone headset kunt u bij opnameapparatuur ook nog denken aan een bluetooth-headset of een digitale memorecorder.

Hoewel spraakherkenningssoftware verre van vlekkeloos werkt heeft het mij het afgelopen half jaar een hoop plezier opgeleverd. Bovendien gaat het schrijven van een tekst relatief sneller met spraakherkenning dan als ik het gewoon typ.

Links:

- Website Dragon Naturally Speaking <http://tinyurl.com/dllche>
- Overzicht opnameapparatuur <http://tinyurl.com/cwd4zj>
- Demonstratiefilmpje <http://tinyurl.com/cy24gv>

WORD NU ABONNEE!

ALTIJD
30% KORTING
OP DE
ABONNEMENTS-
PRIJS!

PC-active
OP CD-ROM: GRATIS SOFTWARE VOOR COMPUTERBEHEER OP AFSTAND ZIE PAG. 66
EXTERNE HARDDISKS
MET MEER DAN EÉN DISK! 18
ISCSI Snelle en goedkope verbinding met netwerkschijf 24
S EN TRUCS (tmbox, VLC en Gimp) 62
FIREWORKS CS4 48
LAYERS (reë alternatief voor Maps) 70
TER Software voor vangers 44
S. OFFICE (s vergeleken) 50
ABLE; (rkelijke tabel) 74
EN 56
BESTUUR EEN PC OP AFSTAND Extern bureaublad en vnc 36
160 GB GRATIS HARDDISK T.W.V. € 79,99 De kleinste ter wereld! Bij eenjarig abonnement Kijk op pagina 96
REPRAP-PROJECT Goedkope 3d-printer fabriceert en kloont zichzelf 82
SOFTWARE VOOR AVCHD
• Alive HD Video Converter 1.26.3
• AVCHD Upshift 20.0 4,6-24,30
• Elecard Converter Studio AVCHD-Edition
• OIsoft HD Video Converter 2.6.2
• VoltacHD 2.2.4
• AllSoft Video Converter Ultimate 5.1.22.0305
WWW.PC-ACTIVE.NL NR. 226 (AUGUSTUS 21 APRIL 2009) € 6,99
STURINGSSYSTEMEN

PCM
PERSONAL COMPUTER MAGAZINE
APRIL 2009 NR. 4 ADVIESPRIJS € 9,95
WORKSHOP PRODUCTSLEUTELS TERUGVINDEN
EXPERT IN TESTEN, TIPS & TECHNIEK
DUURTEST PHENOM II PC'S Overklokken of niet?
AUTO-PC'S & NAVIGATIE Kaartupdates zijn te duur
ONLINE OPSLAG SLIM BACK UP
BETER DAN EXTERNE HARDE SCHIJF? DE 22 BESTE EN GOEDKOOPSTE ABONNEMENTEN ONBEPERKTE OPSLAG VANAF € 3,44 PER MAAND!
MUZIEK IN IEDERE KAMER 8 multiroomsystemen vanaf € 300
UW PC ALS VIDEORECORDER Test 8 personal videorecording-tools
PRACHTIG 3D-BEELD MET DIRECTX 11
TIPS OM PLAGIAAT OP INTERNET OP TE SPOREN
MALWARE: ZO KOM JE ER SNEL VANAF
BESPAAR GELD MET DEZE 12 VERGELIJKSITES
EXTRA
HUB
8 710946 307326

PC-Active (11x): normaal € 66,-
Altijd voor HCC-leden: € 46,20

PCM (12x): normaal € 57,-
Altijd voor HCC-leden: € 39,90

Speciale abonnementenaanbieding voor CompUsers

Surf naar: www.hubstore.nl/hcc

Colofon

De SoftwareBus wordt uitgegeven door ProgrammaTheek BV. Het is het officiële periodiek van de Vereniging CompUsers, maar ook beschikbaar voor HCC-leden en niet-leden. Het verschijnt 6 keer per jaar. Elk nummer gaat vergezeld van de GigaHits, een DVD-ROM met speciaal geselecteerde software.

Abonnementen

Abonnementen kosten per jaar voor CompUsers- en HCC-leden € 15. Voor adressen buiten Nederland: € 21/jaar in de EU en € 27 voor alle andere landen.

Voor niet-leden is de prijs € 9/jaar hoger.

Voor visueel gehandicapte abonnees is gratis een elektronische versie op verzoek beschikbaar die niet verder verspreid mag worden.

Losse nummers: € 5.

Abonneren en bestellingen bij voorkeur bij:
www.CompUsers.nl/eShop

Een abonnement wordt automatisch met een jaar verlengd, tenzij minimaal 3 maanden tevoren opgezegd bij abonnementen@CompUsers.nl.

De abonnementenadministratie is niet gekoppeld aan de HCC-administratie. Indien een abonnee inmiddels geen lid HCC of CompUsers is, geldt voor de verlenging de niet-leden prijs.

Betaling

Betaling liefst per automatische incasso. Bij een andere wijze van betaling wordt € 2,50 extra gerekend.

Postbankrek.nr.: 206202
IBAN: NL62 PSTB 0000 2062 02
BIC: PSTBNL21

Adresmutaties

Voor HCC- en CompUsers-leden volstaat een adreswijziging bij ledenadministratie@hcc.nl of:

HCC-ledenadministratie:
Postbus 477 2900 AL Capelle a/d IJssel
Tel.: 010 - 2646077 (werkdagen 09.00 - 17.00 uur)

Voor overigen:

Mail het oude en nieuwe adres aan:
Abonnementen@CompUsers.nl

Advertenties: Informeer bij de redactie

Redactie

Kees van der Vlies, hoofdredactie
Rob de Waal Malefijt, eindredactie

Mail aan: Redactie@CompUsers.nl

NB: er zijn nog vacatures bij de redactie. Interesse?

DTP

Frits Schagen
Harry van Mosseveld
Henk Heslinga
Rob de Waal Malefijt
Henk van Andel

Druk: Misset Senefelder - Doetinchem

Ontwerp opmaak: Okker Reclame - Veenendaal

Ontwerp omslag: FIR&E - Wageningen

GigaHits 2009-02

Meer dan 400 programma's
Thema: voorjaarsPCopruiming
Jaarverslag DOSgg 2008
Heel leuke spellen

Weer een grote hoeveelheid nieuwe programma's. De Previewers hadden deze keer wat meer tijd en hebben meer dan 400 programma's op GigaHits 2009-02 gezet!

Wil je ook wel eens een keertje Previewen? Meld je aan of vraag info bij het DiscTeam@CompUsers.nl.

Het hoofdthema van SoftwareBus 2009-2 is de 'voorjaarsPCopruiming'. Zeven artikelen zijn hierover opgenomen, elk met een speciaal deel van de grote schoonmaak. Daarin staat een aantal bijbehorende programma's beschreven of vermeld. Die vind je ook op deze GigaHits.

Het is weer een volle dual layer DVD-ROM met een capaciteit van 8,5 gigabyte. Deze keer staan de beloofde spellen erop. Heel mooie spellen. Bijvoorbeeld: voor pa Flight Simulators. Voor zoonlief (meisje mag ook) een CAD (Computer Aided Design) programma dat werkt op basis van legostenen. Lego-dingen virtueel bouwen op de pc, dus. Kost niks en heel erg veel mogelijkheden. Weer eens wat anders dan schietspulletjes en internetten voor de kinderen.

Nu we het toch over de kinderen hebben, kijk dan ook eens onder Linux distributies naar een speciale Linux-versie voor de kinderen! Het op Ubuntu gebaseerde Qimo 1.0. Onder Linux vind je nog een distributie, namelijk Puppy Linux. Erg klein, 'slechts' 100 MB, maar met alles erop en eraan.

Nog niet toe aan Linux installeren? Ook daar bieden we een oplossing voor, een Linux desktop die werkt onder Windows: Ulteo Virtual Desktop. Opstarten onder Windows, zelfs rebooten is niet nodig om Linux programma's te kunnen draaien. We hebben er ook maar de Ulteo Application System bij gedaan. Die moet je op een CDR branden en booten. Puppy Linux en Qimo moet je ook op een CDR branden, booten en installeren. Van deze versies zijn namelijk geen 'live' distributies.

Niet te vergeten is het Jaarverslag DOSgg 2008 (ja, toen nog DOSgg). Het is te groot voor de SoftwareBus, dus hebben we het als PDF op de GigaHits gezet. De laatste versie en ook het financieel jaarverslag zijn te downloaden van www.CompUsers.nl onder het Ledenkatern.

De plannen voor software om het de mogelijke 'overstappers' van Windows naar Linux gemakkelijker te maken, wordt gestaag gewerkt. Het eerste deel is wellicht op de volgende GigaHits te vinden.

● CompUsers VraagBaak ●

De VraagBaak medewerkers zijn o.a. te bereiken via e-mail. Hieronder staan de namen, specialisaties en de e-mail adressen. Alle e-mail adressen als: ...@VraagBaak.DOSgg.nl (tenzij anders aangegeven).

Indien je telefonisch een vraag wilt stellen, bel dan: 0317 707 425 of 0317 707 426. Zie hiervoor ook onze website www.CompUsers.nl onder VraagBaak.

Onderwerp	Naam ¹⁾	Speciaal	E-mail ²⁾
Windows	Bas vd Dikkenberg *		bd@....
Vista	Cees Jacobs		cj@....
	Ruud Uphoff *		Ruud@ ³⁾
Windows	Antoon van Rijn *	Home & Pro	ar@....
XP	Cees Jacobs *	Home & Pro	cj@....
	Joep Bär		joepb@....
	Piet Molema	Genealogie	pm@....
	Willem Spigt *	Home & Pro	ws@....
	Ruud Uphoff *	Pro	Ruud@ ³⁾
	Sander Wendling	Home & Pro	sw@....
Windows	Arnold Spijker	3.x/95/98	as@....
Overige	Cees Jacobs *	Alle	cj@....
Linux	Ger Wesselink		gw@....
	Cees Jacobs *		cj@....
	Hans Lunsing *		hl@....
Netwerken	Antoon van Rijn *		ar@....
	Sander Wendling	ADSL	sw@....
Office-pakketten	Arnold Spijker	Spreadsheets	as@....
	Cees Jacobs *	PowerPoint	cj@....
	Evert van der Bos	Access	eb@....
	Cor Nouws	OpenOffice	cn@....
	Fedde Kortstra *	Access	fk@....
	Jacob van Laatum *	XP	jl@....
	Hans Roelofswaard *	Excel	Hr@....
	Peter Wagnee *	Office	Pm@....
	Jan Biemans	Word /VBA	jb@....
	Jan van Doorn	Database	jd@....
	Kees van Gorp	Spreadsheets	kg@....
Beeldbewerken	Rinus Alberti *	Photoshop	ra@....
	Ton van Doorn *	Video	td@....
	Isja Nederbragt	The GIMP	in@....
Webontwerp	Bas vd Dikkenberg *		bd@....
	Hans Vosman *		hv@....
Hardware	Fred Soer		fs@....
	Louis Baesjou		lb@....
	Ton van Doorn *		td@....
Virus + veiligheid	Ron de Wit		Rw@....
	Antoon van Rijn *		ar@....
VoIP	Florus Vogelelaar		fv@....
	John van der Laak		jvd@....
	Bas vd Dikkenberg *		bd@....
	Kees van Eeten		ke@....

¹⁾ namen met *:bieden ook remote hulp via TeamViewer

²⁾ Achter alle e-mail adressen: ...@VraagBaak.DOSgg.nl

³⁾ Dit e-mail adres wordt: Ruud@ruphoff.nl

VraagBaak remote hulp

Naast de VraagBaak via de e-mail en telefoon is er nu ook de VraagBaak via Remote hulp. Hierbij maken we gebruik van het gratis programma TeamViewer.

Mensen die hulp nodig hebben bij een computer probleem sturen naar een VraagBaak medewerker een e-mail met het verzoek om via internet hun computer over te nemen om zodoende het probleem op te lossen. Deze zal dan telefonisch contact opnemen met de vraagsteller om hulp te verlenen. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van een klein programma dat zonder te installeren zo gebruikt kan worden. Het is te downloaden van de website: www.teamviewer.com/nl. Het werkt onder Windows en er is ook een versie voor de Mac. De taal is Nederlands.

De vraagsteller gebruikt de klantmodule en de VraagBaak medewerker de volledige versie.

Hieronder een beeld van TeamViewer. Zie voor verdere informatie ook www.CompUsers.nl onder VraagBaak - Remote hulp.

Voor de Linux klanten geldt het volgende. Dit soort programma zit gewoon standaard bij de mainstream Linux distributies. In KDE heb je krfb/krdc, en in Gnome vino/vinagre als server/client. Het zijn implementaties van VNC dat gebruik maakt van het RFB protocol. Ze zouden met elke andere VNC server/client moeten kunnen praten.

Wij hopen dat de VraagBaak Remote Hulp een goede ondersteuning biedt voor de CompUsers-leden thuis.

